

KONINGEN

1

Voorzegging van de dood van Ahazia

¹ Moab kwam ^{*}na de dood van Achab tegen Israël in opstand.

² Ahazia viel door het traliewerk van zijn bovenvertrek, dat in Samaria was, en werd ziek. Hij stuurde boden en zei tegen hen: Ga, raadpleeg Baäl-Zebub, de god van Ekron, *en vraag* of ik van deze ziekte genezen^a zal.

³ Maar een engel van de HEERE sprak tot Elia, de Tisbiet: Sta op, ga de boden van de koning van Samaria tegemoet, en spreek tot hen: Is het omdat er geen God in Israël is dat u Baäl-Zebub, de god van Ekron, gaat raadplegen?

⁴ Daarom, zo zegt de HEERE: U zult niet van het bed afkomen waarop u bent gaan liggen, maar u zult beslist sterven. En Elia ging weg.

⁵ Zo kwamen de boden bij hem terug, en hij zei tegen hen: Wat is dit *dat* u *nu al* bent teruggekomen?

⁶ Zij zeiden tegen hem: Een man kwam ons tegemoet en zei tegen ons: Ga, keer terug naar de koning, die u gestuurd heeft, en spreek tot hem: Zo zegt de HEERE: Is het omdat er geen God in Israël is, dat u *boden* stuurt om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te raadplegen? Daarom zult u van het bed waarop u bent gaan liggen, niet afkomen, maar u zult beslist sterven.

⁷ Hij sprak tot hen: Hoe zag de man eruit^b die u tegemoet gekomen is en deze woorden tot u gesproken heeft?

⁸ Zij zeiden tegen hem: Het was een man met een haren *mantel* en een leren gordel om zijn middel gebonden. Toen zei hij: Dat is Elia, de Tisbiet.

⁹ En hij stuurde een hoofdman over vijftig naar hem toe met zijn vijftigtal. Toen deze naar hem toe klom – want zie, *Elia* zat op de top van een berg – sprak hij tot hem: Man Gods, de koning heeft gesproken: Kom naar beneden!

¹⁰ Maar Elia antwoordde en sprak tot de hoofdman over vijftig: Als ik een man Gods ben, ^{*}laat er *dan* vuur uit de hemel neerkomen en u en uw vijftigtal verteren. Toen kwam er vuur uit de hemel neer en dat verteerde hem en zijn vijftigtal.

¹¹ En hij stuurde opnieuw een andere hoofdman over vijftig naar hem toe met zijn vijftigtal. Deze nam het woord en sprak tot hem: Man Gods, dit zegt de koning: Kom snel naar beneden!

¹² Maar Elia antwoordde en sprak tot hen: Als ik een man Gods ben, laat er *dan* vuur uit de hemel neerkomen en u en uw vijftigtal verteren. Toen kwam het vuur van God uit de hemel neer en verteerde hem en zijn vijftigtal.

¹³ En opnieuw stuurde hij een hoofdman over vijftig, de derde, met zijn vijftigtal. Deze derde hoofdman over vijftig klom naar boven, kwam en boog zich op zijn

^{*}2 Kon. 3:5

^a1:2 **genezen zal** - Letterlijk: in leven blijven zal.

^b1:7 **Hoe ... eruit** - Letterlijk: Wat was het oordeel van de man.

^{*}Luk. 9:54

knieën voor Elia neer. Hij smeekte hem en sprak tot hem: Man Gods, laat mijn leven en het leven van uw dienaren, van dit vijftigtal, toch kostbaar zijn in uw ogen!

¹⁴ Zie, vuur is uit de hemel neergekomen en heeft die eerste twee hoofdmannen over vijftig met hun vijftigtallen verteerd; maar nu, laat mijn leven kostbaar zijn in uw ogen!

¹⁵ Toen sprak de engel van de HEERE tot Elia: Ga met hem naar beneden, wees niet bevreesd voor hem. En hij stond op en ging met hem naar beneden, naar de koning.

¹⁶ En hij sprak tot hem: Zo zegt de HEERE: Omdat u boden gestuurd hebt om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te raadplegen – is het omdat er geen God in Israël is *Die u* naar Zijn woord kunt vragen? – daarom zult u niet *meer* van het bed waarop u bent gaan liggen, afkomen, maar u zult beslist sterven.

¹⁷ Zo stierf hij, overeenkomstig het woord van de HEERE, dat Elia gesproken had. Omdat hij geen zoon had, werd Joram koning in zijn plaats, in het tweede jaar van Jehoram, de zoon van Josafat, de koning van Juda.

¹⁸ Het overige nu van de geschiedenis van Ahazia, wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

2

Elia wordt weggenomen

¹ Het gebeurde nu, toen de HEERE Elia in een storm zou opnemen in de hemel, dat Elia met Elisa uit Gilgal wegging.

² Elia zei tegen Elisa: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Bethel gezonden. Maar Elisa zei: *Zo waar* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten. Zo gingen zij naar Bethel.

³ Toen kwamen de leerlingprofeten die in Bethel waren, *de stad* uit, naar Elisa toe, en zeiden tegen hem: Weet u dat de HEERE heden uw meester van u^c zal wegnemen? En hij zei: Ik weet het ook, zwijg *erover*.

⁴ En Elia zei tegen hem: Elisa, blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Jericho gezonden. Maar hij zei: *Zo waar* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten. Zo kwamen zij in Jericho.

⁵ Toen kwamen de leerlingprofeten die in Jericho waren, naar voren, naar Elisa toe en zeiden tegen hem: Weet u dat de HEERE heden uw meester van u zal wegnemen? En hij zei: Ik weet het ook, zwijg *erover*.

⁶ En Elia zei tegen hem: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar de Jordaan gezonden. Maar hij zei: *Zo waar* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten. Zo gingen zij beiden verder.

⁷ En vijftig mannen van de leerlingprofeten gingen *erheen* en bleven op grote afstand^d staan, en zij beiden stonden bij de Jordaan.

⁸ Toen nam Elia zijn mantel, rolde *hem* op en sloeg het water. Dat werd naar beide zijden^e verdeeld, en zij gingen er beiden door, over het droge.

⁹ Het gebeurde nu, toen zij overgestoken waren, dat Elia tegen Elisa zei: *Vraag mij* wat ik voor u doen zal, voordat ik van u weggenomen word. Elisa zei: Laat er toch

^c2:3 **van u** - Letterlijk: van boven uw hoofd; zie ook vers 5.

^d2:7 **op grote afstand** - Letterlijk: op een afstand, van verre.

^e2:8 **naar beide zijden** - Letterlijk: hierheen en daarheen; zie ook vers 14.

twee delen van uw geest op mij mogen zijn.

¹⁰ Maar hij zei: U hebt een moeilijke zaak gevraagd; als u mij zult zien als ik bij u vandaan weggenomen word, dan zal het u gebeuren, maar zo niet, dan zal het niet gebeuren.

¹¹ Het gebeurde terwijl zij al sprekend verdergingen,^f zie, er kwam een vurige wagen met vurige paarden, die tussen hen beiden scheiding maakte. Zo voer Elia in een storm naar de hemel.

¹² Elisa zag het en hij riep: *Mijn vader, mijn vader, wagen van Israël en zijn ruiters! En hij zag hem niet meer. Toen greep hij zijn kleren en scheurde ze in twee stukken.

¹³ Hij pakte de mantel van Elia, die van hem afgevallen was, op, keerde terug en bleef aan de oever van de Jordaan staan.

¹⁴ Hij nam de mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water, en zei: Waar is de HEERE, de God van Elia, ja Hij? Hij sloeg het water, en het werd naar beide zijden verdeeld, en Elisa ging erdoor.

Elisa als de nieuwe profeet

¹⁵ Toen nu de leerlingprofeten uit Jericho, die aan de overzijde waren, hem zagen, zeiden zij: De geest van Elia rust op Elisa. Zij kwamen hem tegemoet en bogen zich ter aarde voor hem neer.

¹⁶ En zij zeiden tegen hem: Zie toch, er zijn bij uw dienaren vijftig dappere mannen. Laat hen toch uw meester gaan zoeken, of de Geest van de HEERE hem misschien niet heeft opgenomen en op een van de bergen of in een van de dalen geworpen heeft. Maar hij zei: Stuur *hen* niet.

¹⁷ Zij drongen echter bij hem aan, tot beschamens toe; en hij zei: Stuur *hen dan maar*. En zij stuurden vijftig mannen, die drie dagen zochten, maar hem niet vonden.

¹⁸ Toen kwamen zij bij hem terug, terwijl hij in Jericho verbleef, en hij zei tegen hen: Heb ik niet tegen u gezegd: Ga niet?

Het water van Jericho gezond gemaakt

¹⁹ De mannen van de stad zeiden tegen Elisa: Zie toch, de ligging van deze stad is goed, zoals mijn heer ziet; maar het water is slecht, waardoor het land misgeboorte veroorzaakt.

²⁰ En hij zei: Breng mij een nieuwe schaal en doe er zout in. En zij brachten *die* bij hem.

²¹ Toen ging hij naar buiten, naar de waterbron, wierp het zout daarin en zei: Zo zegt de HEERE: Ik heb dit water gezond gemaakt, er zal geen dood of misgeboorte meer door komen.

²² Zo werd dat water gezond, tot op deze dag, overeenkomstig het woord van Elisa dat hij gesproken had.

Elisa bespot

²³ En hij ging vandaar naar Bethel. Toen hij langs de weg omhoog ging, kwamen er kleine jongens uit de stad. Die dreven de spot met hem en zeiden tegen hem:

^f **2:11 al sprekend verdergingen** - Letterlijk: al gaand en sprekend verdergingen.

* 2 Kon. 13:14

Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op!

²⁴ Hij keerde zich om, zag hen en vervloekte hen in de Naam van de HEERE. Toen kwamen er twee beren uit het woud en verscheurden tweeënveertig kinderen onder hen.

²⁵ En hij ging vandaar naar de berg Karmel; en vandaar keerde hij terug naar Samaria.

3

Joram strijdt tegen Moab

¹ In het achttiende jaar van Josafat, de koning van Juda, werd Joram, de zoon van Achab, koning over Israël, in Samaria, en hij regeerde twaalf jaar.

² Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, maar niet zoals zijn vader en zoals zijn moeder, * want hij verwijderde de gewijde steen van de Baäl, die zijn vader gemaakt had.

³ Alleen hield hij vast aan de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen. Hij week daarvan niet af.

⁴ Mesa nu, de koning van Moab, was een veehouder, en bracht aan de koning van Israël *als schatting* honderdduizend lammeren en honderdduizend rammen, met de wol.

⁵ Maar het gebeurde, nadat Achab gestorven was, * dat de koning van Moab tegen de koning van Israël in opstand kwam.

⁶ Daarom verliet koning Joram in die tijd Samaria en monsterde heel Israël.

⁷ Hij ging *op weg* en stuurde *een boodschap* naar Josafat, de koning van Juda: De koning van Moab is tegen mij in opstand gekomen; wilt u met mij ten strijde trekken tegen Moab? Hij zei: Ik zal optrekken; * ik ben als u, mijn volk als uw volk, mijn paarden als uw paarden.

⁸ En hij zei: Langs welke weg zullen wij optrekken? Hij zei: Langs de weg van de woestijn van Edom.

⁹ Zo trokken de koning van Israël, de koning van Juda en de koning van Edom *ten strijde*. Toen zij zeven dagreizen een omtrekkende beweging gemaakt hadden, hadden het leger en het vee dat hen volgde,⁹ geen water *meer*.

¹⁰ Toen zei de koning van Israël: Ach, dat de HEERE *nu toch* deze drie koningen geroepen heeft om hen in de hand van Moab te geven!

¹¹ Josafat zei: *Is hier geen profeet van de HEERE, door wie wij de HEERE kunnen raadplegen? Toen antwoordde een van de dienaren van de koning van Israël, en zei: Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op de handen van Elia goot.

¹² Josafat zei: Het woord van de HEERE is bij hem! Toen gingen de koning van Israël en Josafat en de koning van Edom naar hem toe.

¹³ Maar Elisa zei tegen de koning van Israël: Hoe heb ik het *nu* met u? *Ga naar de profeten van uw vader en naar de profeten van uw moeder! Maar de koning van

* 1 Kon. 16:32

* 2 Kon. 1:1

* 1 Kon. 22:4

⁹ **3:9 hen volgde** - Letterlijk: op hun voeten.

* 1 Kon. 22:7

* 1 Kon. 18:19

Israël zei tegen hem: Nee, want de HEERE heeft deze drie koningen geroepen om hen in de hand van Moab te geven.

¹⁴ Elisa zei: *Zo waar* de HEERE van de legermachten leeft, voor *Wiens aangezicht ik sta: als ik geen rekening hield met Josafat,^h de koning van Juda, dan zou ik u niet eens aankijken, en u niet willen zien.

¹⁵ Nu dan, breng een *harpspeler* bij mij. En toen de *harpspeler* ging spelen, gebeurde het dat de hand van de HEERE over hem kwam,

¹⁶ en hij zei: Zo zegt de HEERE: Maak dit dal vol geulen.

¹⁷ Want zo zegt de HEERE: U zult geen wind zien en u zult geen regen zien, maar *toch* zal dit dal vol water zijn, zodat u kunt drinken, u, uw vee en uw *lastdieren*.

¹⁸ En dit is *nog* gering in de ogen van de HEERE: Hij zal ook Moab in uw hand geven.

¹⁹ U zult alle versterkte steden en alle uitnemende steden verslaan, alle goede bomen vellen, alle waterbronnen dichtstoppen, en alle goede stukken *land* met stenen bederven.

²⁰ En het gebeurde de *volgende* morgen, omstreeks *de tijd* dat men het graanoffer brengt, zie, er kwam water uit de richting van Edom, en het land liep vol water.

²¹ Toen nu heel Moab hoorde dat de koningen opgetrokken waren om tegen hen te strijden, werden allen die de gordel aanbinden en ouderⁱ samengeroepen; en zij stonden *opgesteld* bij de grens.

²² Toen zij 's morgens vroeg opstonden en de zon over dat water opging, zagen de Moabieten dat water tegenover *zich* rood als bloed.

²³ En zij zeiden: Dat is bloed! De koningen hebben elkaar vast en zeker met het zwaard omgebracht en elkaar verslagen. Nu dan, *op* naar de buit, Moabieten!

²⁴ Maar toen zij bij het leger van Israël kwamen, stonden de Israëlieten op en versloegen de Moabieten. En zij sloegen voor hen op de vlucht. Ja, zij drongen *het land* binnen, en versloegen de Moabieten.

²⁵ De steden braken zij af, en een ieder wierp zijn steen op alle goede stukken *land* en vulden die *daarmee*. Ook stopten zij alle waterbronnen dicht en velden alle goede bomen, totdat *alleen* in Kir-Hareseth de stenen *van de muur nog* overbleven. Toen de slingeraars het omsingelden en aanvielen,

²⁶ zag de koning van Moab dat de strijd hem te sterk was. Hij nam zevenhonderd mannen bij zich, die het zwaard uittrokken om zich een weg te banen naar de koning van Edom; maar zij waren er niet toe in staat.

²⁷ Toen nam hij zijn eerstgeboren zoon, die in zijn plaats koning zou worden, en offerde hem als brandoffer op de muur. Dat bracht grote verbolgenheid teweeg in Israël; daarom braken zij op, bij hem vandaan, en keerden terug naar *hun* land.

4

De olie van de weduwe

¹ Een vrouw, een van de vrouwen van de leerlingprofeten riep tot Elisa om hulp en zei: Uw dienaar, mijn man, is gestorven, en u weet zelf dat uw dienaar de HEERE

*1 Kon. 17:1

^h3:14 **wanneer ... Josafat** - Letterlijk: als ik het gezicht van Josafat niet verhef.

ⁱ3:21 **ouder** - Letterlijk: daarboven.

vreesde. Maar *nu* is de schuldeiser gekomen * om mijn beide kinderen als slaven met zich mee te nemen.

² Elisa zei tegen haar: Wat kan ik voor u doen? Vertel mij wat u in huis hebt. En zij zei: Uw dienaar heeft niets anders in huis dan een kruikje met olie.

³ Toen zei hij: Ga heen en vraag voor u buitenshuis kruiken, van al uw burens, lege kruiken; laat het er niet weinig zijn.

⁴ Ga dan naar binnen en sluit de deur achter u en achter uw zonen. Giet vervolgens *olie* in al die kruiken, en zet weg wat vol is.

⁵ Zo ging zij bij hem vandaan en sloot de deur achter haar en achter haar zonen. Die gaven haar *de kruiken* aan en zij goot *de olie* erin.

⁶ En het gebeurde, toen die kruiken vol waren, dat zij tegen haar zoon zei: Geef mij nog een kruik aan. Maar hij zei tegen haar: Er is geen kruik meer. Toen hield de olie op te stromen.

⁷ Zij kwam en vertelde het de man Gods. Hij zei: Ga de olie verkopen en betaal uw schuldeiser. En wat u *en* uw zonen betreft, u kunt leven van wat overblijft.

De vrouw uit Sunem

⁸ Het gebeurde, op een dag dat Elisa langs Sunem kwam, dat daar een vrouw van aanzien was, die er bij hem op aandrang de maaltijd te komen gebruiken.^j Zo vaak als hij daar langskwam, gebeurde het dat hij daarheen uitweek om er de maaltijd te gebruiken.

⁹ En zij zei tegen haar man: Zie toch, ik heb gemerkt dat deze man Gods, die steeds bij ons langskomt, heilig is.

¹⁰ Laten wij toch een klein bovenvertrek van steen maken en daar een bed, een tafel, een stoel en een kandelaar voor hem neerzetten; komt hij dan bij ons, dan kan hij zich daar terugtrekken.

¹¹ En het gebeurde op een dag dat hij daar kwam, zich terugtrok in dat bovenvertrek en daar ging liggen.

¹² Toen zei hij tegen zijn knecht Gehazi: Roep deze *vrouw* uit Sunem. En toen hij haar geroepen had, ging zij voor hem staan.

¹³ Hij had namelijk tegen hem gezegd: Zeg nu tegen haar: Zie, u hebt heel veel zorg aan ons besteed;^k wat kan men voor u doen? Kan *ik* voor u tot de koning spreken of tot de bevelhebber van het leger? Maar zij had gezegd: Ik woon te midden van mijn volk.

¹⁴ Toen had hij gezegd: Wat kan men dan voor haar doen? En Gehazi had gezegd: Zij heeft helaas geen zoon, en haar man is oud.

¹⁵ Daarom had hij gezegd: Roep haar. En toen hij haar geroepen had, ging zij in de deuropening staan.

¹⁶ Hij zei: *Op de vastgestelde tijd, over een jaar,^l zult u een zoon omhelzen. Maar zij zei: Nee, mijn heer, man Gods, lieg niet tegen uw dienaar.

¹⁷ Maar de vrouw werd zwanger en baarde een jaar later een zoon, op de

* Lev. 25:39

^j 4:8 **de maaltijd te ... gebruiken** - Letterlijk: brood te ... eten; zie ook het vervolg van dit vers.

^k 4:13 **u hebt ... besteed** - Letterlijk: u hebt voor ons gezorgd met al deze zorg.

* Gen. 18:10, 14

^l 4:16 **over een jaar** - Letterlijk: omstreeks de tijd van het leven; zie ook vers 17.

vastgestelde tijd, waarvan Elisa tot haar gesproken had.

¹⁸ Toen het kind groot werd, gebeurde het op een dag dat hij naar buiten ging, naar zijn vader, naar de maaiers.

¹⁹ En hij zei tegen zijn vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Die zei tegen een knecht: Draag hem naar zijn moeder.

²⁰ Deze nam hem op en bracht hem bij zijn moeder. En hij zat tot de middag op haar knieën; toen stierf hij.

²¹ Zij ging naar boven en legde hem op het bed van de man Gods; daarna sloot zij *de deur* achter hem en ging naar buiten.

²² Zij riep haar man en zei: Stuur mij toch een van de knechten met een van de ezellen, zodat ik snel naar de man Gods kan gaan. Daarna kom ik *weer* terug.

²³ Hij zei: Waarom gaat u vandaag naar hem toe? Het is geen nieuwe maan en geen sabbat. Maar zij zei: Het is goed *zo*.

²⁴ Toen zadelde zij de ezelin en zei tegen haar knecht: Drijf *haar* aan en ga; rijd zonder ophouden,^m totdat ik het u zeg.

²⁵ Zo ging zij *op weg* en kwam bij de man Gods, bij de berg Karmel. Het gebeurde nu, toen de man Gods haar van een afstand zag, dat hij tegen Gehazi, zijn knecht, zei: Zie, daar is de *vrouw* uit Sunem.

²⁶ Welnu, loop haar toch snel tegemoet, en zeg tegen haar: Gaat het goed met u? Gaat het goed met uw man? Gaat het goed met uw kind? En zij zei: Het gaat goed.

²⁷ Toen zij bij de man Gods op de berg kwam, greep zij zijn voeten vast. Gehazi kwam echter naar voren om haar weg te duwen, maar de man Gods zei: Laat haar begaan, want haar ziel is bitter bedroefd in haar, en de HEERE heeft het voor mij verborgen en het mij niet bekendgemaakt.

²⁸ Zij zei: Heb ik een zoon van mijn heer gevraagd? *Heb ik niet gezegd: Bedrieg mij niet?

²⁹ Toen zei hij tegen Gehazi: Omgord je middel, neem mijn staf in je hand en ga *op weg*; als ^{*}je iemand tegenkomt, groet hem niet, en als iemand jou groet, antwoord hem niet; en leg mijn staf op het gezicht van de jongen.

³⁰ Maar de moeder van de jongen zei: *Zo waar* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten. Toen stond hij op en volgde haar.

³¹ Gehazi ging voor hen uit en legde de staf op het gezicht van de jongen, maar er kwam geen stem en geen teken van leven. *Gehazi* keerde terug, hem tegemoet, en bracht hem *de boodschap*: De jongen is niet wakker geworden.

³² En toen Elisa bij het huis kwam, zie, de jongen was dood, neergelegd op zijn bed.

³³ Hij ging naar binnen, ^{*}sloot de deur voor hen beiden en bad tot de HEERE.

³⁴ Vervolgens ging hij op het kind liggen, legde zijn mond op diens mond, de ogen op diens ogen en de handen op diens handen. Hij strekte zich over hem uit en het lichaam van het kind werd warm.

³⁵ Toen kwam hij terug en liep in het huis heen en weer.ⁿ Hij ging *weer* naar boven

^m4:24 **rijd zonder ophouden** - Letterlijk: houd niet in voor mij door te rijden.

^{*}2 Kon. 4:16

^{*}Luk. 10:4

^{*}Matt. 6:6

ⁿ4:35 **heen en weer** - Letterlijk: één hierheen en één daarheen.

en strekte zich over hem uit. *Toen niesde de jongen tot zevenmaal toe; vervolgens deed de jongen zijn ogen open.

³⁶ Hij riep Gehazi en zei: Roep deze *vrouw* uit Sunem. Hij riep haar en zij kwam bij hem; en hij zei: Pak uw zoon op.

³⁷ Toen kwam zij, viel voor zijn voeten neer en boog zich ter aarde; zij pakte haar zoon op en ging naar buiten.

Kolokwinten

³⁸ Toen Elisa weer in Gilgal kwam, was er honger in het land, en de leerlingprofeten zaten voor hem. Hij zei tegen zijn knecht: Zet de grote pot op *het vuur* en kook soep voor de leerlingprofeten.

³⁹ Een *van hen* ging naar het veld om groenten te plukken. Hij vond een wilde slingerplant^o en plukte daarvan wilde kolokwinten, zijn kleet vol. Hij kwam *terug* en sneed ze in stukken in de soeppot, hoewel zij niet wisten *wat het was*.

⁴⁰ Daarna schepte men voor de mannen op om te eten. Het gebeurde nu, toen zij van die soep aten, dat ze het uitschreeuwden, en zeiden: Man Gods, de dood is in de pot! Zij konden het niet eten.

⁴¹ Maar hij zei: Breng dan meel. En hij wierp het *in de pot en zei: Schep het voor de mensen op om te eten. Toen was er niets verkeers *meer* in de pot.

Gerstebroden

⁴² Er kwam een man uit Baäl-Salisa en bracht de man Gods broden van de eerstelingen, twintig gerstebroden en vers graan in zijn tas; en die zei: Geef het aan de mensen om te eten.

⁴³ Maar zijn dienaar zei: *Hoe moet ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij zei: Geef het aan de mensen om te eten, want zo zegt de HEERE: *Men zal eten en overhouden.

⁴⁴ Zo zette hij het hun voor, en zij aten en hielden over, overeenkomstig het woord van de HEERE.

5

Naäman door Elisa genezen

¹ Naäman, de bevelhebber van het leger van de koning van Syrië, was een groot man in de ogen van zijn heer en van hoog aanzien,^p want door hem had de HEERE de Syriërs verlossing gegeven. Deze man was een strijdbare held, *maar* hij was melaats.

² En er waren benden uit Syrië getrokken, die een klein meisje uit het land Israël als gevangene weggevoerd hadden. Zij was in dienst bij^q de vrouw van Naäman.

³ Zij zei tegen haar meesteres: Och, was mijn heer maar bij de profeet die in

* 1 Kon. 17:21; 2 Kon. 8:1; Hand. 20:10

^o4:39 **een wilde slingerplant** - Letterlijk: een wijnstok van een veld.

* Ex. 15:25

* Joh. 6:9

* Joh. 6:11

^p5:1 **van hoog aanzien** - Letterlijk: verheven van aangezicht.

^q5:2 **in dienst bij** - Letterlijk: voor het gezicht van.

Samaria is; dan zou die zijn melaatsheid bij hem wegnemen.

⁴ Toen ging *Naäman* zijn heer vertellen: Zo en zo heeft het meisje dat uit het land Israël komt, gesproken.

⁵ Daarop zei de koning van Syrië: Kom, ga *op weg*. Ik zal een brief aan de koning van Israël sturen. En hij ging heen, en nam tien talenten zilver, zesduizend *sikkel* goud en tien stel gewaden met zich^r mee.

⁶ En hij bracht de brief bij de koning van Israël, *waarin stond*: Wanneer deze brief nu bij u gekomen is, zie, ik heb mijn dienaar Naäman naar u toe gestuurd, opdat u zijn melaatsheid bij hem wegneemt.

⁷ En het gebeurde, toen de koning van Israël de brief gelezen had, dat hij zijn kleren scheurde en zei: *Ben ik dan God, om te doden en om levend te maken, dat deze *man iemand* naar mij toe stuurt om bij een man zijn melaatsheid weg te nemen? Want, voorwaar, besef toch en zie in dat hij een aanleiding tegen mij zoekt.

⁸ Maar het gebeurde toen Elisa, de man Gods, hoorde dat de koning van Israël zijn kleren gescheurd had, dat hij *een boodschap* naar de koning stuurde: Waarom hebt u uw kleren gescheurd? Laat hem toch naar mij toe komen. Dan zal hij weten dat er een profeet in Israël is.

⁹ Zo kwam Naäman met zijn paarden en met zijn wagen, en hij bleef voor de deur van het huis van Elisa staan.

¹⁰ Toen stuurde Elisa een bode naar hem toe om te zeggen: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan; dan zal uw vlees weer gezond worden^s en zult u rein zijn.

¹¹ Maar Naäman werd erg kwaad en ging weg; hij zei: Zie, ik zei bij mijzelf: Hij zal vast en zeker naar buiten komen, *voor mij* gaan staan, de Naam van de HEERE, zijn God, aanroepen, zijn hand over de plaats strijken en de melaatsheid wegnemen.

¹² Zijn niet de Abana en de Farpar, de rivieren van Damascus, beter dan alle wateren van Israël? Zou ik mij daar niet in kunnen wassen en rein worden? Zo keerde hij zich om en vertrok in woede.

¹³ Toen kwamen zijn dienaren naar voren, spraken tot hem en zeiden: Mijn vader, *als* die profeet u iets moeilijks opgedragen had,^t zou u dat niet gedaan hebben? Hoeveel te meer, nu hij tegen u gezegd heeft: Was u en u zult rein zijn!

¹⁴ Daarom daalde hij af en dompelde zich zevenmaal onder in de Jordaan, overeenkomstig het woord van de man Gods. *Zijn lichaam werd weer gezond, als het vlees van een kleine jongen, en hij werd rein.

¹⁵ Toen keerde hij terug naar de man Gods, hij en zijn hele gevolg. Hij kwam en ging voor hem staan en zei: Zie toch, *nu* weet ik dat er op de hele aarde geen God is dan in Israël. Nu dan, neem toch een geschenk^u aan van uw dienaar.

¹⁶ Maar hij zei: *Zo waar* de HEERE leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik wil het niet aannemen! En hij drong bij hem aan om het aan te nemen, maar hij weigerde het.

¹⁷ Naäman zei daarop: Zo niet, laat *dan* toch aan uw dienaar een last aarde

^r5:5 **met zich** - Letterlijk: in zijn hand.

*Deut. 32:39; 1 Sam. 2:6

^s5:10 **weer gezond worden** - Letterlijk: terugkeren; zie ook vers 14.

^t5:13 **iets moeilijks opgedragen had** - Letterlijk: een groot woord gesproken had.

*Luk. 4:27

^u5:15 **geschenk** - Letterlijk: een zegen.

gegeven worden, *zoveel als* een span muildieren *dragen kan*, want uw dienaar zal geen brandoffer of slachtoffer meer brengen aan andere goden, dan *alleen* aan de HEERE.

¹⁸ In deze zaak moge de HEERE uw dienaar vergeven: Wanneer mijn heer het huis van Rimmon zal binnengaan om zich daar neer te buigen, en hij op mijn hand zal leunen, moet ik mij in het huis van Rimmon *ook* neerbuigen. Als ik mij *zo* zal neerbuigen in het huis van Rimmon, laat de HEERE uw dienaar in deze zaak *dan* toch vergeven.

¹⁹ Toen zei hij tegen hem: Ga in vrede.

Gehazi gestraft met melaatsheid

Toen *Naäman* op enige afstand^v van *Elisa* gekomen was,

²⁰ zei Gehazi, de knecht van Elisa, de man Gods: Zie, mijn heer heeft Naäman, die Syriër, tegengehouden; hij heeft uit zijn hand niets aangenomen van wat hij meegebracht had. Maar *zo waar* de HEERE leeft, ik zal hem achterna snellen en *wel* iets van hem aannemen.

²¹ Dus volgde Gehazi Naäman. En toen Naäman zag dat hij hem achterna snelde, liet hij zich van de wagen zakken, *ging* hem tegemoet en zei: Is *alles* goed?

²² En hij zei: *Alles* is goed. Mijn heer heeft mij gestuurd om te zeggen: Zie, er zijn nu uit het bergland van Efraïm twee jongemannen van de leerlingprofeten bij mij gekomen. Geef hun toch een talent zilver en twee stel gewaden.

²³ Naäman zei daarop: Neem alstublieft twee talenten aan. Hij drong bij hem aan en bond twee talenten zilver in twee buidels, met twee stel gewaden, en hij gaf ze aan twee van zijn dienaren, die ze voor hem uit droegen.

²⁴ Toen hij nu bij de heuvel kwam, nam hij *alles* van hen over^w en borg het op in een huis. Hij liet de mannen gaan en zij gingen weg.

²⁵ Vervolgens keerde hijzelf *terug* en ging voor zijn heer staan. Elisa zei toen tegen hem: Waar *kom je* vandaan, Gehazi? En hij zei: Uw dienaar is niet hierheen of daarheen gegaan.

²⁶ Maar hij zei tegen hem: Ging mijn hart niet mee, toen die man zich vanaf zijn wagen omkeerde *en* je tegemoet ging? Was het tijd om dat zilver aan te nemen en gewaden aan te nemen, *om* olijfbomen en wijngaarden, schapen en runderen, dienaren en dienaressen *te kunnen kopen*?

²⁷ Daarom zal de melaatsheid van Naäman zich voor eeuwig aan jou en aan jouw nageslacht hechten. Toen ^{*}ging hij bij hem weg, melaats, *wit* als de sneeuw.

6

Elisa laat ijzer op het water drijven

¹ De leerlingprofeten zeiden tegen Elisa: Zie toch, de plaats waar wij voor uw *ogen* wonen, is voor ons te krap.

² Laten wij toch naar de Jordaan gaan en ieder daarvandaan een boomstam nemen, en er een *verblijf*plaats voor ons maken om er te wonen. En hij zei: Ga *maar*.

^v5:19 **op enige afstand** - Letterlijk: een klein stuk land.

^w5:24 **van hen over** - Letterlijk: uit hun hand.

^{*}Num. 12:10; 2 Kron. 26:19, 20

³ En een *van hen* zei: Gaat u toch alstublieft mee met uw dienaren. En hij zei: Ik ga zelf mee.

⁴ Zo ging hij met hen mee. Toen zij nu bij de Jordaan gekomen waren, hakten zij bomen om.

⁵ En het gebeurde, toen één *van hen* een boomstam aan het vellen was, dat het ijzer in het water viel. Hij schreeuwde het uit: Ach, mijn heer, het was *nog wel* geleend!

⁶ De man Gods zei: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats aangewezen had, sneed hij een stuk hout af, wierp het ernaartoe en deed het ijzer bovendrijven.

⁷ Hij zei: Haal het naar u toe. Toen strekte hij zijn hand uit en pakte het.

De Syriërs met blindheid geslagen

⁸ De koning van Syrië voerde oorlog tegen Israël en beraadslaagde met zijn dienaren en zei: Mijn legerkamp moet op die en die plaats zijn.

⁹ Maar de man Gods stuurde *boden* naar de koning van Israël om te zeggen: Wees op uw hoede dat u niet langs die plaats trekt, want de Syriërs zijn daar neergestreken.

¹⁰ Daarom stuurde de koning van Israël *een boodschap* naar de plaats die de man Gods hem gezegd had en waarvoor deze hem had gewaarschuwd, zodat men daar op zijn hoede was; en dat gebeurde niet een- of tweemaal.

¹¹ Toen werd de koning van Syrië innerlijk verbolgen^x over deze zaak. Hij riep zijn dienaren en zei tegen hen: Kun u mij niet vertellen wie van ons voor de koning van Israël is?

¹² En een van zijn dienaren zei: Nee, mijn heer koning, maar Elisa, de profeet die in Israël is, maakt de koning van Israël de woorden bekend die u in uw slaapkamer spreekt.

¹³ Hij zei toen: Ga *op weg* en kijk waar hij is, zodat ik er *boden* oput kan sturen en hem kan *laten* halen. Hem werd daarop verteld: Zie, hij is in Dothan.

¹⁴ Toen stuurde hij daar paarden en strijdwagens heen, en een groot leger. Die kwamen 's nachts en omsingelden de stad.

¹⁵ De dienaar van de man Gods stond heel vroeg op^y en ging naar buiten, en zie, een leger met paarden en strijdwagens omringde de stad. Toen zei zijn knecht tegen hem: Ach, mijn heer! Wat moeten wij doen?

¹⁶ Hij zei: Wees niet bevreesd, want die bij ons zijn, zijn méér dan die bij hen zijn.

¹⁷ En Elisa bad en zei: HEERE, open toch zijn ogen, zodat hij ziet. En de HEERE opende de ogen van de knecht, zodat hij zag; en zie, de berg was vol paarden en strijdwagens van vuur rondom Elisa.

¹⁸ Toen *de Syriërs* naar hem afdaalden, bad Elisa tot de HEERE en zei: *Sla dit volk toch met blindheid. En Hij sloeg hen met blindheid, overeenkomstig het woord van Elisa.

¹⁹ Toen zei Elisa tegen hen: Dit is de weg niet en dit is de stad niet. Volg mij, dan zal ik u naar de man brengen die u zoekt. En hij bracht hen naar Samaria.

²⁰ En het gebeurde, toen zij in Samaria aangekomen waren, dat Elisa zei: HEERE,

^x6:11 werd ... verbolgen - Letterlijk: werd het hart van de koning van Syrië onstuimig.

^y6:15 stond heel vroeg op - Letterlijk: stond vroeg op om op te staan.

* Gen. 19:11

open de ogen van deze *mannen*, zodat zij zien. En de HEERE opende hun ogen, zodat zij zagen; en zie, zij waren midden in Samaria.

²¹ Toen hij hen zag, zei de koning van Israël tegen Elisa: Zal ik hen doden? Zal ik hen doden, mijn vader?

²² Maar hij zei: Dood hen niet! Zou u hén doden die u met uw zwaard en met uw boog gevangengenomen hebt? Zet hun brood en water voor, dan kunnen zij eten en drinken en *teruggaan* naar hun heer.

²³ Hij bereidde daarop een grote maaltijd voor hen, en zij aten en dronken. Daarop stuurde hij hen *terug* en gingen zij naar hun heer. En de benden van de Syriërs kwamen niet meer in het land Israël *terug*.

Belegering van Samaria

²⁴ Het gebeurde daarna, dat Benhadad, de koning van Syrië, zijn hele leger verzamelde, optrok en Samaria belegerde.

²⁵ En er ontstond een grote hongersnood in Samaria, want zie, zij belegerden *de stad*, totdat een ezelskop voor tachtig zilverstukken werd *verkocht* en het vierde deel van een kab^z duivenmest voor vijf zilverstukken.

²⁶ En het gebeurde, toen de koning van Israël op de muur voorbijging, dat een vrouw tot hem riep: Help *mij*, mijn heer koning.

²⁷ Hij zei: De HEERE helpt u niet; waarmee zou ik u dan helpen? *Met iets* van de dorsvloer of van de perskuip?

²⁸ De koning zei verder tegen haar: Wat hebt u? Ze zei: Deze vrouw heeft tegen mij gezegd: Geef uw zoon, dan eten wij hem vandaag op. Dan zullen wij morgen mijn zoon eten.

²⁹ Toen ^{*}hebben wij mijn zoon gekookt en opgegeten, maar toen ik de volgende dag tegen haar zei: Geef uw zoon, dan zullen wij hém opeten, heeft zij haar zoon verborgen.

³⁰ En het gebeurde, toen de koning de woorden van deze vrouw hoorde, dat hij zijn kleren scheurde. Omdat hij over de muur voorbijkwam, zag het volk dat hij – zie – daaronder een rouwgewaad op zijn *blote* lichaam droeg.

³¹ En hij zei: ^{*}God mag zó en nog erger met mij doen, als het hoofd van Elisa, de zoon van Safat, vandaag op hem zal blijven!

³² Elisa nu zat in zijn huis en de oudsten zaten bij hem. *De koning* stuurde een man voor zich uit, *maar* voordat de bode bij hem gekomen was, had hij zelf tegen de oudsten gezegd: Hebt u gezien hoe die moordenaarszoon *iemand* gestuurd heeft om mij te onthoofden? Let op! Als die boodschapper komt, sluit *dan* de deur, en druk hem bij de deur terug. Is het geluid van de *voetstappen* van zijn heer niet achter hem?

³³ Terwijl hij nog met hen sprak, zie, toen kwam de boodschapper naar hem toe en zei: Zie, dit kwaad is van de HEERE; wat zou ik *verder* nog op de HEERE wachten?

7

De wonderbare redding van Samaria

^z6:25 Een **kab** is vermoedelijk een halve liter.

^{*}Deut. 28:53

^{*}1 Kon. 19:2

¹ Toen zei Elisa: Hoor het woord van de HEERE; zo zegt de HEERE: Morgen omstreeks deze tijd zal in de poort van Samaria een maat meelbloem *verkocht worden* voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel.

² Maar een officier, op wiens hand de koning leunde, antwoordde de man Gods en zei: Zie, al maakt de HEERE sluizen in de hemel – hoe zou dit *kunnen* gebeuren? Maar hij zei: Zie, u zult het met uw ogen zien, maar er niet van eten.

³ Er waren vier melaatse mannen *bij* *de ingang van de poort. Zij zeiden tegen elkaar: Waarom blijven wij hier totdat wij sterven?

⁴ Als wij zeggen: Wij zullen de stad binnengaan – er is honger in de stad, dan zullen wij daar sterven; en als wij hier blijven, zullen wij *ook* sterven. Nu dan, kom, laten wij naar het legerkamp van de Syriërs overlopen. Als zij ons laten leven, *dan* zullen wij leven; en als zij ons doden, laten we *dan maar* sterven.

⁵ En in de avondschemering stonden zij op om het legerkamp van de Syriërs in te gaan. Toen zij aan de rand van het legerkamp van de Syriërs kwamen, zie, er was niemand.

⁶ De Heere had het leger van de Syriërs namelijk een *geluid laten horen van strijdagens en een geluid van paarden – het geluid van een groot leger – zodat zij tegen elkaar zeiden: Zie, de koning van Israël heeft de koningen van de Hethieten en de koningen van de Egyptenaren tegen ons ingehuurd om ons aan te vallen.

⁷ Zij waren opgesprongen en in de avondschemering weggevlucht. Zij hadden hun tenten achtergelaten, hun paarden en hun ezels, *en* het legerkamp zoals het was, en waren voor hun leven gevlucht.

⁸ Toen nu deze melaatsen aan de rand van het legerkamp kwamen, gingen zij een tent binnen, aten en dronken, namen vandaar zilver, goud en kleren mee, en gingen het verbergen. Daarna keerden zij terug, gingen een andere tent binnen, namen ook daaruit *het een en ander* weg en gingen het *eveneens* verbergen.

⁹ Toen zeiden zij tegen elkaar: Wij doen *hier* niet goed *aan*. Deze dag is een dag met een goede boodschap en wij zwijgen *erover*. Als wij wachten tot het morgenlicht, staan wij schuldig.^a Nu dan, kom, laten wij *dit* in het huis van de koning gaan vertellen.

¹⁰ Zij kwamen, riepen naar de poortwachter van de stad, en vertelden hun: Wij zijn naar het legerkamp van de Syriërs gegaan, en zie, daar was niemand *meer* – geen geluid van mensen, alleen de paarden, vastgebonden; en de ezels, vastgebonden; en de tenten, zoals zij waren.

¹¹ En deze riep de *andere* poortwachters, en die vertelden *het* binnen in het huis van de koning.

¹² En de koning stond 's nachts op en zei tegen zijn dienaren: Laat mij u toch vertellen wat de Syriërs ons gedaan hebben. Zij weten dat wij hongerlijden; daarom zijn zij uit het legerkamp gegaan om zich in het veld te verstoppen. Zij zeggen: Zodra zij de stad uitgekomen zijn, zullen wij hen levend grijpen en de stad binnengaan.

¹³ Toen antwoordde een van zijn dienaren en zei: Laat men toch vijf van de overgebleven paarden nemen, die hierbinnen overgebleven zijn – zie, ze zijn als de hele menigte van de Israëlieten die hierbinnen overgebleven zijn; *of* zie, ze worden

* Lev. 13:46

* Jes. 13:4

^a7:9 **staan wij schuldig** - Letterlijk: vindt ongerechtigheid ons.

als de hele menigte van de Israëlieten die omgekomen zijn – en laten wij die eropuit sturen om te zien *wat er gaande is*.

¹⁴ Daarop namen zij twee strijdwagens met paarden. De koning stuurde die het leger van de Syriërs achterna door te zeggen: Ga kijken.

¹⁵ Zij volgden hen tot aan de Jordaan, en zie, de hele weg lag vol met kleren en stukken uitrusting, die de Syriërs in hun haast weggeworpen hadden. De boden keerden terug en vertelden het de koning.

¹⁶ Toen ging het volk *de stad* uit en plunderde het legerkamp van de Syriërs. En een maat meelbloem werd *verkocht* voor een sikkkel, en twee maten gerst voor een sikkkel, overeenkomstig het woord van de HEERE.

¹⁷ De koning nu had de officier op wiens hand hij leunde, over de poort aangesteld, maar het volk vertrapte hem in de poort, zodat hij stierf, zoals de man Gods gesproken had, die dit sprak toen de koning bij hem gekomen was.

¹⁸ Zo is het gebeurd zoals de man Gods tot de koning gesproken had: Morgen omstreeks deze tijd zullen in de poort van Samaria twee maten gerst voor een sikkkel en een maat meelbloem voor een sikkkel *verkocht* worden.

¹⁹ En die officier had de man Gods geantwoord en gezegd: Zie, al maakt de HEERE sluizen in de hemel, zou dit zo *kunnen* gebeuren? En hij had gezegd: Zie, u zult het met uw ogen zien, maar er niet van eten.

²⁰ Zo gebeurde het met hem, want het volk vertrapte hem in de poort, zodat hij stierf.

8

De vrouw uit Sunem ontvangt haar bezittingen terug

¹ Elisa had gesproken tot de vrouw van wie hij de *zoon levend gemaakt had: Sta op en ga heen, u en uw gezin, en verblijf als vreemdeling waar u als vreemdeling verblijven kunt, want de HEERE heeft een hongersnood aangekondigd, en die zal ook zeven jaar *lang* over het land komen.

² En de vrouw was opgestaan en had gedaan overeenkomstig het woord van de man Gods: zij ging, zij en haar gezin, en verbleef als vreemdeling in het land van de Filistijnen, zeven jaar *lang*.

³ En het gebeurde na verloop van de zeven jaren dat de vrouw uit het land van de Filistijnen terugkeerde. Zij ging eropuit om de hulp van de koning in te roepen met het oog op haar huis en met het oog op haar akker.

⁴ De koning was nu *juist* in gesprek met Gehazi, de knecht van de man Gods. Hij zei: Vertel mij toch al de grote dingen die Elisa gedaan heeft.

⁵ En het gebeurde, terwijl hij de koning aan het vertellen was hoe *Elisa* een dode levend gemaakt had, zie, de vrouw van wie hij de zoon levend had gemaakt, kwam de hulp van de koning inroepen met het oog op haar huis en met het oog op haar akker. Toen zei Gehazi: Mijn heer de koning, dit is de vrouw en dit is haar zoon, die Elisa levend heeft gemaakt.

⁶ En de koning ondervroeg de vrouw en zij vertelde het hem. Toen gaf de koning haar een hoveling mee, en zei: Laat *zij* alles wat van haar is terugkrijgen, ook de hele opbrengst van de akker, van de dag af dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe.

* 2 Kon. 4:34

Hazaël wordt koning van Syrië

⁷ Daarna kwam Elisa in Damascus, toen Benhadad, de koning van Syrië, ziek was; en men bracht hem de boodschap: De man Gods is hierheen gekomen.

⁸ Toen zei de koning tegen Hazaël: Neem een geschenk mee^b * en ga de man Gods tegemoet; en raadpleeg de HEERE door hem, en zeg: Zal ik van deze ziekte genezen?^c

⁹ Zo ging Hazaël hem tegemoet en nam een geschenk mee, te weten allerlei kostbaarheden uit Damascus, een last van veertig kamelen. Hij kwam voor hem staan en zei: Uw zoon Benhadad, de koning van Syrië, heeft mij naar u toegestuurd om te zeggen: Zal ik van deze ziekte genezen?

¹⁰ Elisa zei tegen hem: Ga, zeg tegen hem: U zult beslist genezen. De HEERE heeft mij echter laten zien dat hij zeker sterven zal.

¹¹ Hij zette een strak gezicht en hield dat zo, tot beschamens toe; en de man Gods begon te huilen.

¹² Toen zei Hazaël: Waarom huilt mijn heer? Hij zei: * Omdat ik weet wat voor kwaad u de Israëlieten zult aandoen; u zult hun vestingen in brand steken, hun jongemannen met het zwaard doden, hun kleine kinderen verpletteren en hun zwangere vrouwen opensnijden.

¹³ Hazaël zei: Maar wat is uw dienaar, die hond, dat hij deze grote daad zou verrichten? En Elisa zei: De HEERE heeft mij laten zien dat u koning zult worden over Syrië.

¹⁴ Toen ging hij bij Elisa weg en kwam bij zijn heer. Die zei tegen hem: Wat heeft Elisa tegen u gezegd? En hij zei: Hij heeft tegen mij gezegd: U zult zeker genezen.

¹⁵ En het gebeurde de volgende dag dat hij een deken nam, *die* in het water dompelde en over diens gezicht uitspreidde, zodat hij stierf. En Hazaël werd koning in zijn plaats.

Jehoram koning van Juda

¹⁶ *In het vijfde jaar van Joram, de zoon van Achab, de koning van Israël, toen Josafat koning was van Juda, *begon* Jehoram, de zoon van Josafat, de koning van Juda, te regeren.

¹⁷ Hij was tweeëndertig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaar in Jeruzalem.

¹⁸ Hij ging in de weg van de koningen van Israël, zoals het huis van Achab deed, want een dochter van Achab was hem tot vrouw geworden. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE.

¹⁹ De HEERE wilde Juda echter niet te gronde richten omwille van Zijn dienaar David; * zoals Hij hem gezegd had dat Hij hem altijd voor zijn zonen een lamp zou geven.

²⁰ *In zijn dagen kwam Edom in opstand tegen het gezag^d van Juda, en stelde een

^b8:8 **mee** - Letterlijk: in uw hand; zie ook vers 9.

* 1 Kon. 14:2, 3; 2 Kon. 1:2

^c8:8 **genezen** - Letterlijk: in leven blijven; zie ook vers 9, 10 en 14.

* 2 Kon. 10:32; 12:17; 13:7

* 2 Kron. 21:4, 5

* 2 Sam. 7:13; 1 Kon. 11:36; 15:4; Ps. 132:17

* Gen. 27:40; 2 Kron. 21:8

koning over zich aan.

²¹ Daarom stak Jehoram over naar Zaïr, met al *zijn* strijdwagens bij hem. Hij stond 's nachts op en versloeg Edom, die zich rondom hem en de bevelhebbers van *zijn* strijdwagens bevonden, en het volk vluchtte naar zijn tenten.

²² Toch kwam Edom in opstand tegen het gezag van Juda tot op deze dag; toen kwam Libna in opstand.

²³ Het overige nu van de geschiedenis van Jehoram en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²⁴ En *Jehoram ging te ruste bij zijn vaderen en werd begraven bij zijn vaderen in de stad van David, en zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats.

Ahazia koning van Juda

²⁵ In het twaalfde jaar van Joram, de zoon van Achab, de koning van Israël, **begon* Ahazia, de zoon van Jehoram, de koning van Juda, te regeren.

²⁶ Ahazia was tweeëntwintig jaar oud toen hij koning werd, *en hij regeerde één jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Athalia, de dochter van Omri, de koning van Israël.

²⁷ En hij ging in de weg van het huis van Achab en deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, zoals het huis van Achab; hij was immers een schoonzoon van het huis van Achab.

²⁸ Hij trok met Joram, de zoon van Achab, ten strijde naar Ramoth in Gilead tegen Hazaël, de koning van Syrië; en de Syriërs versloegen Joram.

²⁹ Daarop *keerde koning Joram terug om in Jizreël te genezen van de verwondingen die de Syriërs hem te Rama toegebracht hadden, toen hij tegen Hazaël, de koning van Syrië streed. En *Ahazia, de zoon van Jehoram, de koning van Juda, kwam om Joram, de zoon van Achab, in Jizreël te zien, want hij was ziek.

9

Jehu koning van Israël

¹ Toen riep de profeet Elisa een van de leerlingprofeten en zei tegen hem: *Omgord uw middel, neem deze oliekruik in uw hand en ga naar Ramoth in Gilead.

² Als u daar gekomen bent, kijk daar dan uit naar Jehu, de zoon van Josafat, de zoon van Nimsi. Ga *naar hem toe*, laat hem opstaan uit het midden van zijn broeders en breng hem in een besloten kamer.^e

³ Neem dan de oliekruik, giet die uit over zijn hoofd en zeg: Zo zegt de HEERE: *Ik heb u tot koning gezalfd over Israël. Doe daarna de deur open en vlucht weg; wacht niet.

^d8:20 **tegen het gezag** - Letterlijk: vanonder de hand; zie ook vers 22.

*2 Kron. 21:19

*2 Kron. 22:1

*2 Kron. 22:2

*2 Kon. 9:15

*2 Kron. 22:6, 7

*1 Kon. 19:16

^e9:2 **een besloten kamer** - Letterlijk: een kamer in een kamer.

*2 Kron. 22:7

⁴ Zo ging de jongeman, de knecht van de profeet, naar Ramoth in Gilead.

⁵ Toen hij aankwam, zie, daar zaten de bevelhebbers van het leger; en hij zei: Ik heb een boodschap voor u, overste. Jehu zei: Voor wie van ons allen? En hij zei: Voor u, overste.

⁶ Toen stond hij op en ging in huis; hij goot de olie uit over zijn hoofd en zei tegen hem: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Ik heb u gezalfd tot koning over het volk van de HEERE, over Israël.

⁷ En u zult het huis van Achab, uw heer, doden, opdat Ik het bloed van Mijn dienaren, de profeten, en het bloed van alle dienaren van de HEERE op^f Izebel zal wreken.

⁸ *Het hele huis van Achab zal omkomen. Ik zal van Achab alle mannen^g uitroeien, zowel de gebondene als de vrije in Israël.

⁹ Want Ik zal het huis van Achab maken als *het huis van Jerobeam, de zoon van Nebat, en als *het huis van Baësa, de zoon van Ahia.

¹⁰ *Ook zullen de honden Izebel eten op het stuk *land* van Jizreël, en er zal niemand zijn die *haar* begraaft. Toen opende hij de deur en vluchtte weg.

¹¹ Toen Jehu naar buiten ging, naar de dienaren van zijn heer, zei men tegen hem: Is *alles* goed? Waarom is deze krankzinnige naar u toe gekomen? Hij zei tegen hen: U kent zelf de man en zijn gepraat.

¹² Maar zij zeiden: Dat is een leugen; vertel het ons toch. En hij zei: Dit en dat heeft hij tot mij gezegd: Zo zegt de HEERE: Ik heb u tot koning over Israël gezalfd.

¹³ Toen haastten zij zich en ieder nam zijn mantel en legde die onder hem op de treden van de trap. Zij bliezen op de bazuin en zeiden: Jehu is koning geworden!

¹⁴ Zo spande Jehu, de zoon van Josafat, de zoon van Nimsi, tegen Joram samen. (Joram nu had Ramoth in Gilead bezet, hij en heel Israël, vanwege Hazaël, de koning van Syrië;

¹⁵ *koning Joram was echter teruggekeerd om in Jizreël te genezen van de verwondingen die de Syriërs hem toegebracht hadden, toen hij streed tegen Hazaël, de koning van Syrië.) En Jehu zei: Als het uw wil is, laat *dan* niemand uit de stad wegtrekken, die ontkomt om *dit* in Jizreël te gaan vertellen.

¹⁶ Toen reed Jehu *weg* en ging naar Jizreël, want Joram lag daar *ziek*, en Ahazia, de koning van Juda, was gekomen om Joram te zien.

¹⁷ De wachter nu stond op de toren in Jizreël en zag de menigte van Jehu, toen hij aankwam, en zei: Ik zie een menigte. Toen zei Joram: Neem een ruiter en stuur *die* hun tegemoet, en laat hij zeggen: Is het vrede?

¹⁸ En de ruiter te paard ging hem tegemoet, en zei: Dit zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zei: Wat hebt u met vrede te maken?^h Keer om, achter mij aan. En de wachter bracht de boodschap: De bode is bij hen gekomen, maar hij komt niet

^f9:7 **op** - Letterlijk: uit de hand van.

*1 Kon. 21:21

^g9:8 **alle mannen** - Letterlijk: die tegen de wand plast.

*1 Kon. 14:10; 15:29

*1 Kon. 16:3, 11

*1 Kon. 21:23

*2 Kon. 8:29

^h9:18 **Wat hebt u met vrede te maken?** - Letterlijk: Wat aan u en aan vrede? Zie ook vers 19.

terug.

¹⁹ Daarop stuurde hij een andere ruiter te paard; en toen deze bij hen gekomen was, zei hij: Dit zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zei: Wat hebt u met vrede te maken? Keer om, achter mij aan.

²⁰ En de wachter bracht de boodschap: Hij is tot bij hen gekomen, maar hij komt niet terug; en *zijn* manier van rijden lijkt op de manier van rijden van Jehu, de zoon van Nimsi, want hij rijdt als een krankzinnige.

²¹ Toen zei Joram: Inspannen! En men spande zijn strijdwagen in. Zo trok Joram, de koning van Israël, *de stad* uit, *samen* met Ahazia, de koning van Juda, ieder op zijn wagen. Zij trokken *de stad* uit, Jehu tegemoet, en ontmoetten hem op het stuk *land* van Naboth uit Jizreël.

²² Het gebeurde nu, toen Joram Jehu zag, dat hij zei: Is het vrede, Jehu? Maar hij zei: Wat vrede, zolang de hoererijen van uw moeder Izebel en haar toverijen zo talrijk zijn?

²³ Toen keerde Joram zijn wagenⁱ en vluchtte, en hij zei tegen Ahazia: Verraad, Ahazia!

²⁴ Maar Jehu spande de boog met volle kracht^j en schoot Joram tussen de armen, zodat de pijl door zijn hart naar buiten kwam; en hij zonk neer in zijn wagen.

²⁵ Toen zei *Jehu* tegen Bidkar, zijn officier: Pak *hem* op en werp hem op het stuk land van Naboth uit Jizreël. Want denk eraan dat, toen ik en u naast elkaar achter zijn vader Achab reden, de HEERE deze profetie over hem uitsprak:^k

²⁶ *Zo waar als ik gisteravond het bloed van Naboth en het bloed van zijn zonen gezien heb, spreekt de HEERE, zal Ik u dat op dit stuk *land* vergelden, spreekt de HEERE. Nu dan, pak *hem* op en werp hem op dat stuk *land*, overeenkomstig het woord van de HEERE.

²⁷ Toen Ahazia, de koning van Juda, *dat* zag, vluchtte hij in de richting van Beth-Haggan. Jehu achtervolgde hem echter en zei: Dood ook hem op *zijn* wagen, op de weg omhoog naar Gur, dat bij Jibleam ligt; maar hij vluchtte naar Megiddo en stierf daar.

²⁸ Zijn dienaren vervoerden hem naar Jeruzalem, en zij begroeven hem in zijn graf, bij zijn vaderen in de stad van David.

²⁹ In het elfde jaar nu van Joram, de zoon van Achab, was Ahazia koning over Juda geworden.

³⁰ En Jehu kwam in Jizreël. Toen Izebel *dat* hoorde, voorzag zij haar ogen van oogschaduw, verzorgde haar kapsel^l en zag door het venster neer *naar buiten*.

³¹ Toen nu Jehu de poort binnenkwam, zei zij: Is het vrede, *Zimri, moordenaar van zijn heer?

³² Hij keek omhoog naar het venster en zei: Wie is er met mij, wie? Toen zagen twee, drie hovelingen op hem neer.

³³ Hij zei: Gooi haar naar beneden. En zij gooiden haar naar beneden, zodat *een deel* van haar bloed tegen de muur en tegen de paarden spatte; en hij vertrapte

ⁱ9:23 **zijn wagen** - Letterlijk: zijn handen.

^j9:24 **spande ... kracht** - Letterlijk: vulde zijn hand met de boog.

^k9:25 **de HEERE ... uitsprak** - Letterlijk: de HEERE hem deze last oplegde.

* 1 Kon. 21:19

^l9:30 **verzorgde haar kapsel** - Letterlijk: maakte haar hoofd goed.

* 1 Kon. 16:18

haar.

³⁴ Vervolgens ging hij naar binnen en at en dronk. Toen zei hij: Zie toch om naar die vervloekte en begraaf haar; *ze is immers een koningsdochter.

³⁵ En zij gingen *ernaartoe* om haar te begraven, maar zij vonden niets van haar dan haar schedel, *haar* voeten en haar handpalmen.

³⁶ Toen kwamen zij terug en vertelden het hem. Hij zei: Dit is het woord van de HEERE dat Hij gesproken heeft door de dienst van Zijn dienaar Elia, de Tisbiet, *die* zei: *Op het stuk *land* van Jizreël zullen de honden het vlees van Izebel eten.

³⁷ En het dode lichaam van Izebel zal zijn als mest op het veld, in het stuk *land* van Jizreël, zodat men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izebel.

10

Uitroeiing van het nageslacht van Achab

¹ Nu had Achab zeventig zonen in Samaria *wonen*. Jehu schreef brieven en stuurde *die* naar Samaria, aan de leiders van Jizreël, *aan* de oudsten en *aan* de verzorgers van Achabs zonen. *Daarin stond*:

² Nu dan, wanneer deze brief bij u aangekomen is – de zonen van uw heer zijn immers bij u, en u beschikt over^m strijdwapens en paarden, een versterkte stad en wapens –

³ moet u omzien naar de beste en meest geschikte van de zonen van uw heer. Zet *die* op de troon van zijn vader en strijd voor het huis van uw heer.

⁴ Maar zij werden uitermate bevreesd en zeiden: Zie, twee koningen hielden geen stand voor hem; hoe zouden wij dan stand kunnen houden?

⁵ *Zij* die over de hofhouding en over de stad gingen, de oudsten en de verzorgers, stuurden *boden* naar Jehu om te zeggen: Wij zijn uw dienaren, en al wat u ons zegt, zullen wij doen. Wij zullen niemand koning maken. Doe wat goed is in uw ogen.

⁶ Toen schreef hij hun voor de tweede keer een brief: Als u voor mij bent en u naar mijn stem wilt luisteren, neem *dan* de hoofden van de mannelijke nakomelingenⁿ van uw heer, en kom morgen omstreeks deze tijd bij mij in Jizreël. De zonen van de koning, zeventig man, waren bij de aanzienlijken van de stad, die hen opvoedden.

⁷ En het gebeurde, toen die brief bij hen kwam, dat zij de zonen van de koning meenamen en hen afslachtten, zeventig man. Zij deden hun hoofden in manden en stuurden die naar hem toe, naar Jizreël.

⁸ Er kwam een bode en die bracht hem de boodschap: Ze hebben de hoofden van de koningszonen gebracht. Hij zei: Leg ze in twee hopen *bij* de ingang van de poort, tot de morgen.

⁹ En het gebeurde 's morgens, toen hij naar buiten kwam, dat hij *daar* ging staan en tegen al het volk zei: U bent onschuldig.^o Zie, ik heb tegen mijn heer samengespannen en hem gedood; maar wie heeft al deze *mannen* doodgeslagen?

¹⁰ Weet nu dat niets van het woord van de HEERE, dat de HEERE tegen het huis

*1 Kon. 16:31

*1 Kon. 21:23

^m10:2 **u beschikt over** - Letterlijk: bij u.

ⁿ10:6 **de mannelijke nakomelingen** - Letterlijk: de mannen van de zonen.

^o10:9 **onschuldig** - Letterlijk: rechtvaardigen.

van Achab gesproken heeft, ter aarde zal vallen. De HEERE heeft gedaan * wat Hij door de dienst van Zijn dienaar Elia gesproken heeft.

¹¹ En Jehu doodde al de overgeblevenen van het huis van Achab in Jizreël, al zijn aanzienlijken, zijn vertrouwelingen^p en zijn priesters, totdat er geen overlevende *meer* van achterbleef.

¹² Hij stond op en ging op weg^q naar Samaria. En toen hij onderweg in Beth-Heked van de herders kwam,

¹³ *trof Jehu *daar* de broers van Ahazia aan, de koning van Juda. Hij zei: Wie bent u? Zij zeiden: Wij zijn de broers van Ahazia en zijn gekomen om de zonen van de koning en de zonen van de koningin te groeten.^r

¹⁴ Toen zei hij: Pak hen levend. Zij pakten hen levend, en slachtten hen af bij de put van Beth-Heked, tweeënveertig man; hij liet er niet één van hen over.

¹⁵ Hij ging vandaar verder en trof Jonadab aan, de zoon van Rechab, *die* hem tegemoetkwam. Hij groette hem en zei tegen hem: Is uw hart oprecht, zoals mijn hart *dat* ten opzichte van uw hart is? En Jonadab zei: *Dat* is het, ja, *dat* is het. *En Jehu zei*: Geef uw hand. Hij stak zijn hand uit en liet hem bij zich op de wagen klimmen.

¹⁶ Hij zei: Ga met mij mee en zie mijn ijver voor de HEERE. Zo lieten zij hem op zijn strijdwagen rijden.

¹⁷ En toen hij in Samaria kwam, * doodde hij allen die in Samaria van *het huis van* Achab overgebleven waren, totdat hij het weggevaagd had, overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij tot Elia gesproken had.

Uitroeijing van de profeten van de Baäl

¹⁸ En Jehu riep heel het volk bijeen en zei tegen hen: Achab heeft de Baäl *slechts* een beetje gediend; Jehu zal hem meer dienen.

¹⁹ Nu dan, roep alle profeten van de Baäl, al zijn dienaren en al zijn priesters bij mij. Laat niemand gemist worden, want ik heb een groot offer voor de Baäl. Al wie gemist wordt, zal niet in leven blijven. Maar Jehu deed dat met list, om de dienaren van de Baäl om te brengen.

²⁰ Verder zei Jehu: Kondig een bijzondere samenkomst af^s voor de Baäl. En zij riepen *die* uit.

²¹ Ook stuurde Jehu *boden* naar heel Israël. En alle dienaren van de Baäl kwamen; er bleef niet één man achter die niet kwam. Zij kwamen in het huis van de Baäl, zodat het huis van de Baäl vol was, van het ene einde tot het andere einde.^t

²² Toen zei hij tegen degene die over het kledingmagazijn ging: Haal voor alle dienaren van de Baäl de kleding tevoorschijn; en hij haalde de kleding voor hen tevoorschijn.

* 1 Kon. 21:19, 21, 29

^p 10:11 **vertrouwelingen** - Letterlijk: bekenden.

^q 10:12 **en ging op weg** - Letterlijk: en kwam en ging.

* 2 Kron. 22:8

^r 10:13 **om ... te groeten** - Letterlijk: voor de vrede van de zonen van de koning en de zonen van de koningin.

* 2 Kron. 22:8

^s 10:20 **Kondig ... af** - Letterlijk: Heilig.

^t 10:21 **van ... einde** - Letterlijk: mond aan mond.

²³ En Jehu kwam met Jonadab, de zoon van Rechab, in het huis van de Baäl en zei tegen de dienaren van de Baäl: Onderzoek en zie of er niemand van de dienaren van de HEERE hier bij u is, maar alleen dienaren van de Baäl.

²⁴ Toen zij binnenkwamen om slachtoffers en brandoffers te brengen, stelde Jehu daar buiten tachtig man voor zich op en zei: Als er iemand van de mannen die ik u in handen heb doen komen, ontkomt, *dan is het uw leven in plaats van zijn leven!*

²⁵ En het gebeurde, toen men gereed was met het brengen van het brandoffer, dat Jehu tegen de lijfwacht en tegen de officieren zei: Kom, sla hen dood *en* laat niemand naar buiten komen. De lijfwacht en de officieren sloegen hen met de scherpte van het zwaard en wierpen hun *lichamen naar buiten*. Daarna kwamen zij naar de stad, *naar* het huis van de Baäl,

²⁶ en zij haalden de gewijde stenen uit het huis van de Baäl en verbrandden die.

²⁷ Zij braken de gewijde steen van de Baäl stuk; bovendien braken zij het huis van de Baäl af en maakten er een mestvaalt van, tot op deze dag.

²⁸ Zo vaagde Jehu de Baälsdienst uit Israël weg.

²⁹ Alleen week Jehu niet af van het navolgen van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen, ** te weten van* de gouden kalveren die in Bethel en die in Dan waren.

³⁰ De HEERE zei tegen Jehu: Omdat u goed gehandeld hebt, door te doen wat juist is in Mijn ogen, en met het huis van Achab gedaan hebt overeenkomstig alles wat in Mijn hart was, ** zullen uw zonen tot het vierde geslacht op de troon van Israël zitten*.

³¹ Maar Jehu wandelde niet nauwlettend *en* met heel zijn hart in de wet van de HEERE, de God van Israël; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, die Israël deed zondigen.

³² In die dagen begon de HEERE Israël kleiner te maken, want Hazaël versloeg hen in alle gebieden van Israël

³³ vanaf de Jordaan, waar de zon opkomt: het hele land van Gilead, van de Gadieten, de Rubenieten en de Manassieten; vanaf Aroër, dat aan de beek Arnon ligt: Gilead en Basan.

De dood van Jehu

³⁴ Het overige nu van de geschiedenis van Jehu, alles wat hij gedaan heeft en al zijn macht, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

³⁵ En Jehu ging te ruste bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in Samaria, en zijn zoon Joahaz werd koning in zijn plaats.

³⁶ De tijd^u nu die Jehu over Israël geregeerd heeft, in Samaria, is achtentwintig jaar.

11

Athalia en Joas

*1 Kon. 12:28

*2 Kon. 15:12

^u10:36 **De tijd** - Letterlijk: de dagen.

¹ Toen Athalia, *de moeder van Ahazia, zag dat haar zoon dood was, stond zij op en bracht zij heel het koninklijk nageslacht om.

² Maar Joseba, de dochter van koning Joram, de zuster van Ahazia, nam Joas, de zoon van Ahazia, en nam hem weg uit het midden van de zonen van de koning die ter dood gebracht werden, *en bracht* hem en zijn voedster naar de linnenkamer. En zij verborgen hem voor Athalia, zodat hij niet gedood werd.

³ Hij bleef zes jaar met haar verborgen in het huis van de HEERE, terwijl Athalia over het land regeerde.

⁴ In het *zevende jaar stuurde Jojada *boden* en *liet* de bevelhebbers over honderd van de garde en van de lijfwacht halen. Hij bracht hen bij zich in het huis van de HEERE en sloot een verbond met hen; hij nam hun in het huis van de HEERE een eed af, en toonde hun de zoon van de koning.

⁵ Hij gebod hun: Dit is wat u doen moet: een derde *deel* van u die op de sabbat dienst gaan doen,^v moet de wacht betrekken bij het huis van de koning;

⁶ een derde *deel* moet bij de poort Sur *gaan staan*, en een derde *deel* bij de poort achter de lijfwacht. Zo moet u om beurten^w de wacht betrekken bij dit huis.

⁷ En twee afdelingen^x van u – allen die op de sabbat afgelost worden^y – moeten de wacht bij het huis van de HEERE betrekken, bij de koning.

⁸ U moet de koning rondom omringen, ieder met zijn wapens in zijn hand; wie de gelederen binnendringt, moet gedood worden. U moet bij de koning blijven, waar hij ook gaat of staat.^z

⁹ *De bevelhebbers over honderd deden overeenkomstig alles wat de priester Jojada geboden had, en ieder nam zijn mannen die op de sabbat dienst gingen doen, met hen die op de sabbat afgelost werden; en zij kwamen bij de priester Jojada.

¹⁰ De priester gaf de bevelhebbers over honderd de speren en de schilden die van koning David geweest waren, die in het huis van de HEERE waren.

¹¹ En *de leden* van de lijfwacht stonden rondom de koning, ieder met zijn wapens in zijn hand, van de rechterzijde van het huis tot de linkerzijde van het huis, in de richting van het altaar en in de richting van het huis.

¹² Daarna bracht hij de zoon van de koning naar buiten, zette hem de diadeem op en *gaf hem* de getuigenis. Zij maakten hem koning en zalfden hem. Zij klaptten in de handen en zeiden: Leve de koning!

¹³ Toen Athalia het geluid van de lijfwacht *en* het volk hoorde, kwam zij naar het volk in het huis van de HEERE.

¹⁴ En zij zag, en zie, de koning stond naar het gebruik bij de pilaar, en bij de koning de bevelhebbers, en de trompetten; en de hele bevolking van het land was blij en blies op de trompetten. Toen scheurde Athalia haar kleren en riep: Verraad,

*2 Kron. 22:10

*2 Kron. 23:1

^v11:5 **dienst gaan doen** - Letterlijk: komen; zie ook vers 9.

^w11:6 **om beurten** - Letterlijk: de betekenis van dit woord is onzeker.

^x11:7 **afdelingen** - Letterlijk: handen.

^y11:7 **afgelost worden** - Letterlijk: naar buiten gaan; zie ook vers 9.

^z11:8 **waar ... staat** - Letterlijk: wanneer hij naar buiten gaat en wanneer hij naar binnen gaat.

*2 Kron. 23:8

verraad!

¹⁵ Maar de priester Jojada gebod de bevelhebbers over honderd, die over het leger aangesteld waren, en zei tegen hen: Breng haar buiten de gelederen en dood wie haar volgt met het zwaard. Want de priester had gezegd: Laat haar niet in het huis van de HEERE gedood worden.

¹⁶ Daarop sloegen zij de handen aan haar; zij was via de ingang van de paarden in het huis van de koning gekomen, waar zij gedood werd.

¹⁷ *En Jojada sloot een verbond tussen de HEERE, de koning en het volk, om een volk voor de HEERE te zijn; en ook tussen de koning en het volk.

¹⁸ Daarna ging de hele bevolking van het land naar het huis van de Baäl en brak dat af; zijn altaren en zijn beelden braken zij volledig in stukken. Mattan, de priester van de Baäl, doodden zij voor de altaren. De priester stelde de ambten weer in voor het huis van de HEERE.

¹⁹ Hij nam de bevelhebbers over honderd, de garde, de lijfwacht en de hele bevolking van het land *met zich* mee. Zij haalden de koning uit het huis van de HEERE, en kwamen via de weg van de poort van de lijfwacht in het huis van de koning; en hij nam plaats op de koningstroon.

²⁰ De hele bevolking van het land was blij en de stad bleef rustig, nadat zij Athalia *bij* het huis van de koning met het zwaard gedood hadden.

Joas koning van Juda

²¹ Joas was zeven jaar oud toen hij koning werd.

12

Joas koning van Juda

¹ In het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en hij regeerde veertig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Zibja, uit Berseba.

² Joas deed wat juist was in de ogen van de HEERE, al zijn dagen, gedurende welke de priester Jojada hem onderwees.

³ Alleen werden de *offerhoogten* niet weggenomen: het volk bracht nog *steeds* slachtoffers en reukoffers op de *offerhoogten*.

Het herstel van de tempel in Jeruzalem

⁴ Joas zei tegen de priesters: *Al het geld van de geheiligde *gaven* dat in het huis van de HEERE gebracht wordt, *namelijk* het geld van wie *bij de getelden* gaat behoren, het geld voor elke persoon, *dat* zijn waarde *vertegenwoordigt* en elk *bedrag aan* geld, dat in ieders hart opkomt om *dat* in het huis van de HEERE te brengen,

⁵ *dat* mogen de priesters voor zichzelf houden, ieder van zijn bekenden. Maar *dan* moeten zij zelf herstellen wat aan het huis bouwvallig is, welke bouwvallige *gedeelten* er ook maar gevonden worden.

⁶ Maar het gebeurde in het drieëntwintigste jaar van koning Joas, *dat bleek* dat de priesters niet hadden hersteld wat er aan het huis bouwvallig was,

⁷ dat koning Joas de priester Jojada en de *andere* priesters riep en tegen hen zei:

*2 Kron. 23:16

*2 Kron. 22:3 enz

Waarom herstelt u niet wat er aan het huis bouwvallig is? Nu dan, neem geen geld van uw bekenden *meer* aan, maar sta het af voor *het herstel van* de bouwvallige *gedeelten* van het huis.

⁸ En de priesters bewilligden erin geen geld van het volk *meer* aan te nemen, en *dan ook* niet te herstellen wat er aan het huis bouwvallig was.

⁹ Toen nam de priester Jojada een kist, boorde een gat in het deksel ervan en zette die naast het altaar, aan de rechterkant als men het huis van de HEERE binnenkomt; en de priesters die de deurwacht hadden, deden daar al het geld in dat in het huis van de HEERE gebracht werd.

¹⁰ Het gebeurde nu, wanneer zij zagen dat er veel geld in de kist was, dat de schrijver van de koning met de hogepriester kwam; zij deden het geld dat in het huis van de HEERE aangetroffen werd, in zakken en telden het.

¹¹ Zij gaven het afgewogen geld in handen van de uitvoerders van het werk die aangesteld waren over het huis van de HEERE. Die betaalden het uit aan de timmerlieden en aan de bouwlieden die aan het huis van de HEERE werkten,

¹² en aan de metselaars en de steenhouwers. Die *gebruikten het* om hout en gehouwen stenen te kopen om te herstellen wat er aan het huis van de HEERE bouwvallig was, en voor alles wat er voor het huis werd uitgegeven om *het* te herstellen.

¹³ Er werden voor het huis van de HEERE echter geen zilveren schalen, messen, sprengbekkens en trompetten gemaakt, *en ook* geen enkel gouden voorwerp of zilveren voorwerp, van het geld dat in het huis van de HEERE gebracht werd.

¹⁴ Maar zij gaven dat aan hen die het werk deden; zij herstelden daarmee het huis van de HEERE.

¹⁵ Zij vroegen geen rekenschap van de mannen aan wie zij dat geld in hun handen gaven om het aan hen te geven die het werk deden, want zij handelden oprecht.

¹⁶ Het geld van schuldoffers en het geld van zondoffers werd niet in het huis van de HEERE gebracht; dat was voor de priesters.

Een aanval van Hazaël afgekocht

¹⁷ *Toen trok Hazaël op, de koning van Syrië, en streed tegen Gath en nam het in. *Daarna zette Hazaël er zijn zinnen^a op om tegen Jeruzalem op te trekken.

¹⁸ *Maar Joas, de koning van Juda, nam al de geheiligde *gaven* die Josafat, Jehoram en Ahazia, zijn vaders, de koningen van Juda, afgezonderd hadden, en zijn *eigen* geheiligde *gaven* en al het goud dat in de schatkamers van het huis van de HEERE gevonden werd, en in *die* van het huis van de koning, en stuurde *dat* naar Hazaël, de koning van Syrië; daarop trok deze van Jeruzalem weg.

Dood van Joas

¹⁹ Het overige nu van de geschiedenis van Joas, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²⁰ *Zijn dienaren stonden op en smeedden een samenzwering *tegen hem*. Zij

* 2 Kon. 13:25

* 2 Kon. 8:12; 2 Kron. 24:23

^a **12:17 zijn zinnen** - Letterlijk: zijn gezicht.

* 2 Kon. 18:15

* 2 Kon. 14:5

sloegen Joas neer in Beth-Millo, waar men afdaalt naar Silla.

²¹ Zijn dienaren Jozacar, de zoon van Simeath, en Jozabad, de zoon van Somer, sloegen hem neer zodat hij stierf. Zij begroeven hem bij zijn vaderen in de stad van David, en zijn zoon Amazia werd koning in zijn plaats.

13

Joahaz koning van Israël

¹ In het drieëntwintigste jaar van Joas, de zoon van Ahazia, de koning van Juda, werd Joahaz, de zoon van Jehu, koning over Israël in Samaria *en hij regeerde* zeventien jaar.

² Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, want hij volgde de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen; hij week daarvan niet af.

³ Daarom ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Israël, en Hij gaf hen al die tijd^b in de hand van Hazaël, de koning van Syrië, en in de hand van Benhadad, de zoon van Hazaël.

⁴ Maar Joahaz trachtte het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, en de HEERE verhoorde hem, want Hij zag de onderdrukking van Israël, dat de koning van Syrië hen onderdrukte.

⁵ En de HEERE gaf Israël een verlosser, zodat zij van onder de hand van de Syriërs uitkwamen; en de Israëlieten woonden als voorheen^c in hun tenten.

⁶ Toch weken zij niet af van de zonden van het huis van Jerobeam, die Israël deed zondigen, *maar* zij gingen daarin voort; de gewijde paal bleef ook in Samaria staan.

⁷ Voorzeker, hij had voor Joahaz niet *meer* volk laten overblijven dan vijftig ruiters met tien strijdwagens en tienduizend *man* voetvolk; want de koning van Syrië had hen omgebracht en gemaakt als stof bij het dorsen.

⁸ Het overige nu van de geschiedenis van Joahaz, alles wat hij gedaan heeft en zijn macht, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

⁹ Joahaz ging te ruste bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in Samaria; en Joas, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

Joas koning van Israël

¹⁰ In het zevenendertigste jaar van Joas, de koning van Juda, werd Joas, de zoon van Joahaz, koning over Israël, in Samaria, *en hij regeerde* zestien jaar.

¹¹ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week niet af van al de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen, maar hij ging daarin voort.

¹² Het overige nu van de geschiedenis van Joas, alles wat hij gedaan heeft, en zijn macht waarmee hij gestreden heeft tegen Amazia, de koning van Juda, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

¹³ En Joas ging te ruste bij zijn vaderen, en Jerobeam zat op zijn troon. Joas werd begraven in Samaria, bij de koningen van Israël.

De dood van Elisa en het wonder bij zijn graf

^b13:3 **al die tijd** - Letterlijk: al de dagen.

^c13:5 **voorheen** - Letterlijk: gisteren en eergisteren.

¹⁴ Elisa was ziek geworden; het was de ziekte waaraan hij zou sterven. Joas, de koning van Israël, kwam bij hem en huilde om hem.^d Hij zei: *Mijn vader, mijn vader, wagen van Israël en zijn ruiters!

¹⁵ En Elisa zei tegen hem: Neem een boog en pijlen, en hij bracht hem een boog en pijlen.

¹⁶ Hij zei tegen de koning van Israël: Leg uw hand aan de boog. Toen legde hij zijn hand *daaraan*, en Elisa legde zijn handen op de handen van de koning.

¹⁷ En hij zei: Doe het venster naar het oosten open. En hij deed het open. Toen zei Elisa: Schiet! En hij schoot. Hij zei: Het is een pijl van verlossing door de HEERE, en een pijl van verlossing van de Syriërs, want u zult de Syriërs *in Afek verslaan, tot vernietiging toe.

¹⁸ Daarna zei hij: Neem de pijlen. En hij nam ze. Toen zei hij tegen de koning van Israël: Sla op de grond. En hij sloeg driemaal en hield *toen* op.

¹⁹ Toen werd de man Gods heel kwaad op hem en zei: U had vijf- of zesmaal moeten slaan; dan zou u de Syriërs tot vernietiging toe verslagen hebben. Maar nu zult u de Syriërs *slechts* driemaal verslaan.

²⁰ Daarna stierf Elisa en zij begroeven hem. Nu kwamen er aan het begin van het jaar telkens benden uit Moab in het land.

²¹ En het gebeurde, toen men een man aan het begraven was, dat zij, zie, een bende zagen. Daarom wierpen zij de man in het graf van Elisa. Toen de man *daarin* terechtkwam en met de beenderen van Elisa in aanraking kwam, werd hij weer levend en rees overeind op zijn voeten.

Overwinning van Joahaz op de Syriërs

²² Hazaël, de koning van Syrië, onderdrukte Israël al de dagen van Joahaz.

²³ Maar de HEERE was hun genadig. Hij ontfermde Zich over hen en keerde Zich tot hen, omwille van Zijn verbond met Abraham, Izak en Jakob. Hij wilde hen niet te gronde richten en heeft hen niet verworpen van voor Zijn aangezicht, tot nu toe.

²⁴ En Hazaël, de koning van Syrië, stierf, en zijn zoon Benhadad werd koning in zijn plaats.

²⁵ Joas, de zoon van Joahaz, nam uit de macht van Benhadad, de zoon van Hazaël, de steden *terug* die *Hazaël* in de oorlog uit de macht van zijn vader Joahaz genomen had. Joas versloeg hem driemaal en bracht de steden van Israël *weer aan Israël* terug.

14

Amazia koning van Juda

¹ In het tweede jaar van Joas, de zoon van Joahaz, de koning van Israël, werd Amazia koning, de zoon van Joas, de koning van Juda.

² Hij was *vijfentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde negentwintig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Joaddan, uit Jeruzalem.

^d 13:14 om hem - Letterlijk: boven zijn gezicht.

*2 Kon. 2:12

*1 Kon. 20:30

*2 Kron. 25:1

³ Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, maar niet zoals zijn vader David; hij deed overeenkomstig alles wat zijn vader Joas gedaan had.

⁴ Alleen de *offerhoogten* werden niet weggenomen: het volk bracht nog *steeds* slachtoffers en reukoffers op de *offerhoogten*.

⁵ En het gebeurde, toen hij het koningschap stevig in zijn hand had, dat hij zijn dienaren doodde die de koning, zijn vader, gedood hadden.

⁶ Maar de kinderen van die moordenaars bracht hij niet ter dood, zoals geschreven staat in het wetboek van Mozes, waar de HEERE geboden heeft: *De vaders mogen niet ter dood gebracht worden om de kinderen en de kinderen mogen niet ter dood gebracht worden om de vaders, maar een ieder zal om zijn *eigen* zonde ter dood gebracht worden.

⁷ Hij was het die Edom in het Zoutdal versloeg, tienduizend *man*, en tijdens die strijd Sela innam; hij gaf het de naam Jokteël, tot op deze dag.

⁸ Toen stuurde Amazia boden naar Joas, de zoon van Joahaz, de zoon van Jehu, de koning van Israël, om te zeggen: Kom, laten wij elkaar ontmoeten om te strijden!^e

⁹ Maar Joas, de koning van Israël, stuurde Amazia, de koning van Juda, *deze boodschap*: De distel die op de Libanon groeit, stuurde de ceder die op de Libanon groeit, *deze boodschap*: Geef uw dochter aan mijn zoon tot vrouw. Maar de dieren van het veld die op de Libanon leven, kwamen voorbij en vertraptten de distel.

¹⁰ U hebt Edom geheel verslagen; daarom is uw hart overmoedig.^f Geniet van de eer en blijf in uw huis, want waarom zou u zich in het onheil storten, zodat u ten val komt, en Juda met u?

¹¹ Maar Amazia luisterde niet; daarom trok Joas, de koning van Israël, op, zodat hij en Amazia, de koning van Juda, elkaar in Beth-Semes, dat Juda toebehoort, ontmoetten om te strijden.

¹² En Juda werd door Israël verslagen, en zij vluchtten, ieder naar zijn tent.

¹³ En Joas, de koning van Israël, greep Amazia, de koning van Juda, de zoon van Joas, de zoon van Ahazia, in Beth-Semes en kwam naar Jeruzalem. Hij sloeg een bres in de muur van Jeruzalem, van de poort van Efraïm tot aan de Hoekpoort, vierhonderd el *lang*.

¹⁴ En hij nam al het goud en het zilver mee, en al de voorwerpen die werden aangetroffen in het huis van de HEERE en in de schatkamers van het huis van de koning, en *ook* gijzelaars. Daarna keerde hij terug naar Samaria.

¹⁵ Het overige nu van de geschiedenis van Joas, wat hij gedaan heeft, zijn macht en hoe hij tegen Amazia, de koning van Juda, gestreden heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

¹⁶ En Joas ging te ruste bij zijn vaderen en werd in Samaria begraven bij de koningen van Israël, en zijn zoon Jerobeam werd koning in zijn plaats.

¹⁷ Amazia nu, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde na de dood van Joas, de zoon van Joahaz, de koning van Israël, *nog* vijftien jaar.

¹⁸ Het overige nu van de geschiedenis van Amazia, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

*Deut. 24:16; Ezech. 18:20

^e14:8 **laten ... meten!** - Letterlijk: laten wij elkaar ontmoeten om te strijden! Zie ook vers 11.

^f14:10 **is ... overmoedig** - Letterlijk: heeft uw hart u verheven.

¹⁹ *Men smeedde een samenzwering tegen hem in Jeruzalem, zodat hij naar Lachis vluchtte. Zij stuurden echter *mannen* achter hem aan naar Lachis en doodden hem daar.

²⁰ Zij brachten hem over met paarden, en hij werd in Jeruzalem begraven, bij zijn vaders, in de stad van David.

²¹ *En heel het volk van Juda nam Azaria, die nu zestien jaar oud was, en zij maakten hem koning in de plaats van zijn vader Amazia.

²² Hij was het die Elath uitbouwde en het aan Juda terugbracht, nadat de koning bij zijn vaders te ruste gegaan was.

Jerobeam II koning van Israël

²³ In het vijftiende jaar van Amazia, de zoon van Joas, de koning van Juda, werd in Samaria koning: Jerobeam, de zoon van Joas, koning over Israël, *en hij regeerde eenenveertig jaar.*

²⁴ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week niet af van alle zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

²⁵ Hij bracht ook het gebied van Israël van Lebo-Hamath tot de zee van de Vlake *aan Israël* terug, overeenkomstig het woord van de HEERE, de God van Israël, dat Hij gesproken had door de dienst van Zijn dienaar *Jona, de zoon van Amitthai, de profeet uit Gath-Hefer.

²⁶ Want de HEERE zag dat de ellende van Israël zeer bitter was, dat het met de gebondene en de vrije gedaan was en dat Israël geen helper had.

²⁷ De HEERE had niet gezegd dat Hij de naam van Israël van onder de hemel uitwissen zou, maar Hij verloor hen door de hand van Jerobeam, de zoon van Joas.

²⁸ Het overige nu van de geschiedenis van Jerobeam, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, hoe hij oorlog gevoerd heeft, en hoe hij Damascus en Hamath van Juda aan Israël teruggebracht heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

²⁹ En Jerobeam ging te ruste bij zijn vaders, bij de koningen van Israël, en zijn zoon Zacharia werd koning in zijn plaats.

15

Azaria koning van Juda

¹ In het zevenentwintigste jaar van Jerobeam, de koning van Israël, werd *Azaria koning, de zoon van Amazia, koning van Juda.

² Hij was *zestien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde tweeënvijftig jaar, in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jecholia, uit Jeruzalem.

³ Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader Amazia gedaan had.

⁴ Alleen werden de *offerhoogten* niet weggenomen: het volk bracht nog *steeds* slachtoffers en reukoffers op de *offerhoogten*.

*2 Kron. 25:27

*2 Kron. 26:1

*Jona 1:1; Matt. 12:39, 40

*2 Kon. 14:21; 2 Kron. 26:1

*2 Kron. 26:3

⁵ En de HEERE trof de koning, zodat hij melaats werd tot de dag van zijn dood. Hij woonde in een apart staand huis. Maar Jotham, de zoon van de koning, *had de leiding* over het huis en gaf leiding aan de bevolking van het land.

⁶ Het overige nu van de geschiedenis van Azaria, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

⁷ Azaria ging te ruste bij zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in de stad van David, en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

Zacharia koning van Israël

⁸ In het achtendertigste jaar van Azaria, de koning van Juda, regeerde Zacharia, de zoon van Jerobeam, over Israël in Samaria, zes maanden.

⁹ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, zoals zijn vaderen gedaan hadden: hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

¹⁰ Sallum, de zoon van Jabes, spande tegen hem samen. Hij sloeg hem neer in aanwezigheid van het volk en doodde hem; en hij werd koning in zijn plaats.

¹¹ Het overige nu van de geschiedenis van Zacharia, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

¹² Dit was het woord van de HEERE * dat Hij tot Jehu gesproken had: Er zullen zonen van u tot het vierde geslacht op de troon van Israël zitten. En zo is het gebeurd.

Sallum koning van Israël

¹³ Sallum, de zoon van Jabes, werd koning in het negenendertigste jaar van Uzzia, de koning van Juda; en hij regeerde een volle maand in Samaria.

¹⁴ Menahem, de zoon van Gadi, trok op uit Tirza, kwam in Samaria en versloeg Sallum, de zoon van Jabes, in Samaria; hij doodde hem en werd koning in zijn plaats.

¹⁵ Het overige nu van de geschiedenis van Sallum, en de samenzwering die hij smeedde, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

¹⁶ Toen versloeg Menahem Tifsah met al zijn inwoners, en *ook* het bijbehorende gebied, van Tirza af; omdat men *de poort* niet *voor hem* had opengedaan, versloeg hij *hen*. Bij al de zwangere vrouwen daar reet hij *de buik* open.

Menahem koning van Israël

¹⁷ In het negenendertigste jaar van Azaria, de koning van Juda, werd Menahem, de zoon van Gadi, koning over Israël *en hij regeerde* tien jaar in Samaria.

¹⁸ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

¹⁹ *Toen kwam Pul, de koning van Assyrië, tegen het land op; en Menahem gaf Pul duizend talenten zilver, zodat deze op zijn hand zou zijn⁹ om het koninkrijk vast te doen zijn in zijn hand.

*2 Kon. 10:30

*1 Kron. 5:26

⁹**15:19 zodat deze op zijn hand zou zijn** - Letterlijk: opdat diens handen met hem zouden zijn.

²⁰ Menahem bracht dit geld op van alle vermogende Israëlieten^h om *het* aan de koning van Assyrië te geven: vijftig zilveren sikkels voor elke man. Toen keerde de koning van Assyrië terug en bleef daar niet in het land.

²¹ Het overige nu van de geschiedenis van Menahem, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël?

²² Daarna ging Menahem te ruste bij zijn vaderen, en zijn zoon Pekahia werd koning in zijn plaats.

Pekahia koning van Israël

²³ In het vijftigste jaar van Azaria, de koning van Juda, werd Pekahia, de zoon van Menahem, koning over Israël *en hij regeerde twee jaar* in Samaria.

²⁴ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

²⁵ En Pekah, de zoon van Remalia, zijn officier, spande tegen hem *samen* en sloeg hem neer in Samaria, in de burcht van het huis van de koning, samen met Argob en met Arje, en met hem vijftig man van de nakomelingen van de Gileadieten. Zo doodde hij hem en werd koning in zijn plaats.

²⁶ Het overige nu van de geschiedenis van Pekahia, en alles wat hij gedaan heeft, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

Pekah koning van Israël

²⁷ In het tweeënvijftigste jaar van Azaria, de koning van Juda, werd Pekah, de zoon van Remalia, koning over Israël *en hij regeerde twintig jaar*, in Samaria.

²⁸ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

²⁹ In de dagen van Pekah, de koning van Israël, kwam Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, en *nam Ijon in, en ook Abel-Beth-Maächa, Janoah, Kedes, Hazor, Gilead, Galilea en het hele land van Naftali; *en hij voerde de inwoners weg naar Assyrië.*

³⁰ En Hosea, de zoon van Ela, smeedde een samenzwering tegen Pekah, de zoon van Remalia; hij sloeg hem neer, doodde hem en werd koning in zijn plaats in het twintigste jaar van Jotham, de zoon van Uzzia.

³¹ Het overige nu van de geschiedenis van Pekah, en alles wat hij gedaan heeft, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

Jotham koning van Juda

³² In het tweede jaar van Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, werd Jotham koning; *hij was de zoon van Uzzia, koning van Juda.*

³³ *Hij was vijfentwintig jaar oud toen hij koning werd en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jerusa, de dochter van Zadok.

³⁴ Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE: overeenkomstig alles wat zijn vader Uzzia gedaan had, deed hij.

^h **15:20 van alle vermogende Israëlieten** - Letterlijk: van Israël, van alle helden van het vermogen.

*Jes. 8:23

*2 Kron. 27:1 enz

³⁵ Alleen werden de *offerhoogten* niet weggenomen: het volk bracht nog *steeds* slachtoffers en reukoffers op de *offerhoogten*. Hij was het die de Bovenpoort van het huis van de HEERE bouwde.

³⁶ Het overige van de geschiedenis van Jotham, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

³⁷ In die dagen begon de HEERE Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de zoon van Remalia, op Juda af *te sturen.

³⁸ Jotham ging te ruste bij zijn vaderen en werd begraven bij zijn vaderen in de stad van zijn vader David, en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

16

Achaz koning van Juda

¹ In het *zeventiende jaar van Pekah, de zoon van Remalia, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, de koning van Juda.

² Achaz was twintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem; hij deed niet wat juist was in de ogen van de HEERE, zijn God, zoals zijn vader David,

³ maar hij ging in de weg van de koningen van Israël; *ja, zelfs deed hij zijn zoon door het vuur gaan, overeenkomstig de gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor *de ogen van* de Israëlieten verdreven had.

⁴ Hij bracht slachtoffers en reukoffers op de *offerhoogten* en op de heuvels, en onder elke bladerrijke boom.

⁵ *Toen trok Rezin, de koning van Syrië, met Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, ten strijde tegen Jeruzalem. Zij belegerden Achaz, maar waren niet tot strijden in staat.

⁶ In diezelfde tijd bracht Rezin, de koning van Syrië, Elath terug aan Syrië en verdreef hij de Judeeërs uit Elath; de Syriërs kwamen naar Elath en woonden daar, tot op deze dag.

⁷ Toen stuurde Achaz boden naar Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, om te zeggen: Ik ben uw dienaar en uw zoon; kom en verlos mij uit de hand van de koning van Syrië en uit de hand van de koning van Israël, die tegen mij opstaan.

⁸ *Achaz nam het zilver en het goud dat in het huis van de HEERE en in de schatkamers van het huis van de koning aangetroffen werd, en hij stuurde *dat als* geschenk naar de koning van Assyrië.

⁹ De koning van Assyrië luisterde naar hem: de koning van Assyrië trok op tegen Damascus, nam het in en voerde *de inwoners* weg naar Kir, en Rezin doodde hij.

¹⁰ Toen ging koning Achaz naar Damascus, Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, tegemoet. Toen hij het altaar dat in Damascus was, gezien had, stuurde koning Achaz een afbeelding van dat altaar naar de priester Uria, *samen* met het ontwerp ervan, overeenkomstig heel zijn vorm.

¹¹ En de priester Uria bouwde een altaar. Overeenkomstig alles wat koning Achaz

*2 Kon. 16:5; Jes. 7:1

*2 Kron. 28:1

*Lev. 18:21; 20:2, 3; 2 Kon. 17:31

*Jes. 7:1

*2 Kron. 28:21

hem vanuit Damascus toegestuurd had, zo maakte de priester Uria *het*, voordat koning Achaz uit Damascus kwam.

¹² Toen de koning uit Damascus gekomen was, zag de koning het altaar. De koning naderde tot het altaar en offerde daarop.

¹³ Hij liet zijn brandoffer en zijn spijsoffer in rook opgaan, hij goot zijn plengoffer uit, en hij sprenkelde het bloed van zijn dankoffers op dat altaar.

¹⁴ Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht van de HEERE stond, haalde hij van de voorkant van het huis vandaan, van *waar het stond* tussen het *nieuwe* altaar en het huis van de HEERE; en hij zette het aan de noordkant van het *nieuwe* altaar.

¹⁵ En koning Achaz gebod de priester Uria: Laat op het grote altaar het morgenbrandoffer en het avondgraanoffer in rook opgaan, het brandoffer van de koning en zijn graanoffer en het brandoffer van heel de bevolking van het land, hun graanoffer en hun plengoffers. Sprenkel daarop al het bloed van de brandoffers en al het bloed van de slachtoffers. Maar het koperen altaar zal mij tot onderzoek dienen.

¹⁶ En de priester Uria deed overeenkomstig alles wat koning Achaz geboden had.

¹⁷ En koning Achaz sneed *de sierlijsten van de onderstellen af en verwijderde het spoelbekken *dat* daarop *stond*. Verder haalde hij de zee van de koperen runderen af, die daaronder waren, en zette die op een stenen vloer.

¹⁸ Ook verwijderde hij de sabbatsgalerij, die zij in het huis gebouwd hadden, en de buitenste ingang voor de koning in het huis van de HEERE, omwille van de koning van Assyrië.

¹⁹ Het overige nu van de geschiedenis van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²⁰ En Achaz ging te ruste bij zijn vaderen en werd begraven bij zijn vaderen in de stad van David, en Hizkia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

17

Hosea de laatste koning van Israël

¹ In het twaalfde jaar van Achaz, de koning van Juda, werd Hosea, de zoon van Ela, koning over Israël in Samaria *en hij regeerde* negen jaar.

² Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, alleen niet zoals de koningen van Israël die er vóór hem geweest waren.

³ Tegen hem trok Salmaneser op, de koning van Assyrië; Hosea werd zijn dienaar en droeg schatting aan hem af.

⁴ Maar toen de koning van Assyrië een samenzwering bij Hosea ontdekte, *namelijk* dat deze boden gestuurd had naar So, de koning van Egypte, en dat hij de schatting aan de koning van Assyrië niet als tevoren van jaar tot jaar afdroeg, nam de koning van Assyrië hem gevangen en sloot hij hem op in de gevangenis.

⁵*Vervolgens trok de koning van Assyrië het hele land door. Hij trok ook op naar Samaria en belegerde het drie jaar *lang*.

Samaria ingenomen

*1 Kon. 7:23 enz

*2 Kon. 18:9

⁶ In *het negende jaar van Hosea nam de koning van Assyrië Samaria in en voerde Israël weg naar Assyrië. Hij liet hen wonen in Halah en in Habor, aan de rivier Gozan en in de steden van Medië.

⁷ Dit gebeurde omdat de Israëlieten gezondigd hadden tegen de HEERE, hun God, Die hen uit het land Egypte geleid had, onder de hand van de farao vandaan, de koning van Egypte. Zij hadden andere goden vereerd,

⁸ en hadden *gewandeld overeenkomstig de verordeningen van de heidenvolken die de HEERE van voor *de ogen van* de Israëlieten verdreven had; de koningen van Israël hadden die uitgevaardigd.

⁹ De Israëlieten hadden dingen bedacht die niet juist zijn tegenover de HEERE, hun God; zij hadden in al hun steden *offerhoogten* voor zich gebouwd, van de wachttorens af tot de versterkte steden toe.

¹⁰ Zij hadden gewijde stenen en gewijde palen voor zich opgericht, op elke hoge heuvel en onder elke bladrijke boom.

¹¹ Zij hadden daar, op alle *offerhoogten*, reukoffers gebracht, zoals de heidenvolken die de HEERE had weggevoerd, van vóór hun *ogen*. Zij hadden slechte dingen gedaan om de HEERE tot toorn te verwekken.

¹² Zij hadden de stinkgoden gediend, waarvan de HEERE tegen hen gezegd had: *U mag dit niet doen.

¹³ Toen de HEERE Israël en Juda door de dienst van alle profeten, van alle zieners, gewaarschuwd had: *Bekeer u van uw slechte wegen en neem Mijn geboden *en* Mijn verordeningen in acht, overeenkomstig heel de wet die Ik uw vaders geboden heb, en die Ik tot u gezonden heb door de dienst van Mijn dienaren, de profeten –

¹⁴ toen luisterden zij niet, maar zij *waren halsstarrig,ⁱ zo halsstarrig als hun vaders, die niet in de HEERE, hun God, geloofd hadden.

¹⁵ Ook verwierpen zij Zijn verordeningen en Zijn verbond, dat Hij met hun vaders gesloten had, en Zijn getuigenissen, waarmee Hij hen gewaarschuwd had. Zij gingen de nietige *afgoden* achterna, zodat zij *zelf* nietig werden. *Ze gingen* de heidenvolken achterna die rondom hen *woonden*, terwijl de HEERE hun geboden had niet te doen als zij.

¹⁶ Ja, zij verlieten al de geboden van de HEERE, hun God, *en maakten gegoten beelden voor zich: twee kalveren. Ze maakten gewijde palen, bogen zich voor heel het leger aan de hemel neer en dienden de Baäl.

¹⁷ Ook *deden zij hun zonen en dochters door het vuur gaan, pleegden waarzeggerijen en deden aan wichelarij, en verkochten zich om te doen wat slecht was in de ogen van de HEERE *en* Hem tot toorn te verwekken.

¹⁸ De HEERE was zeer toornig op Israël, zodat *Hij hen wegdeed van Zijn aangezicht. Er bleef niets over dan alleen de stam van Juda.

*2 Kon. 18:10; Jes. 8:4

*Lev. 18:3

*Ex. 20:3, 4, 5; Deut. 5:7, 8, 9

*Jer. 18:11; 25:5; 35:15

*Deut. 31:27; Mal. 3:7

ⁱ **17:14 zij waren halsstarrig** - Letterlijk: zij verhardden hun nek.

*Ex. 32:8; 1 Kon. 12:28

*Lev. 20:3, 4; Deut. 18:10; 2 Kon. 16:3

*Hos. 1:6

¹⁹ Maar zelfs Juda nam de geboden van de HEERE, hun God, niet in acht: *zij wandelden overeenkomstig de verordeningen van Israël, die zij gemaakt hadden.

²⁰ Toen verwierp de HEERE het hele nageslacht van Israël. Hij vernederde hen en gaf hen in de hand van plundersaars, totdat Hij hen van voor Zijn aangezicht weggeworpen had.

²¹ Hij *scheurde Israël namelijk los van het huis van David, en zij maakten Jerobeam, de zoon van Nebat, koning. Jerobeam dreef Israël van achter de HEERE vandaan en deed hen een grote zonde bedrijven.

²² De Israëlieten wandelden overeenkomstig alle zonden van Jerobeam, die hij gedaan had; zij weken daar niet van af,

²³ totdat de HEERE Israël van Zijn aangezicht wegdeed, zoals Hij gesproken had door de dienst van al Zijn dienaren, de profeten. Zo werd Israël in ballingschap uit zijn land weggevoerd naar Assyrië, tot op deze dag.

De Samaritanen

²⁴ De koning van Assyrië bracht *mensen* uit Babel, uit Chuta, uit Avva, uit Hamath en Sefarvaïm, en liet hen in de steden van Samaria wonen, in plaats van de Israëlieten. Zij namen Samaria in bezit en woonden in zijn steden.

²⁵ En het gebeurde in de *begintijd* dat zij daar woonden, dat zij de HEERE niet vreesden. Daarom zond de HEERE leeuwen onder hen, die *enigen* van hen doodden.

²⁶ Daarom zeiden zij tegen de koning van Assyrië: De volken die u liet wegvoeren en in de steden van Samaria hebt laten wonen, kennen de wijze niet *waarop* de God van het land *gediend moet worden*; daarom heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en zie, die doden hen, omdat zij de wijze niet kennen *waarop* de God van het land *gediend moet worden*.

²⁷ Toen gebod de koning van Assyrië: Breng een van de priesters die u daarvandaan weggevoerd hebt, daarnaartoe om er te gaan wonen, zodat hij hun de wijze kan leren *waarop* de God van het land *gediend moet worden*.

²⁸ Toen kwam een van de priesters die men uit Samaria weggevoerd had, en deze ging in Bethel wonen. Hij leerde hun hoe zij de HEERE moesten vrezen.

²⁹ Maar ieder volk^j bleef zijn *eigen* goden maken; zij plaatsten die in de huizen op de *offerhoogten* die de Samaritanen gemaakt hadden, ieder volk in hun steden, waar zij woonden.

³⁰ De mensen uit Babel maakten Sukkoth Benoth, de mensen uit Chuta maakten Nergal, de mensen uit Hamath maakten Asima,

³¹ en de Avvieten maakten Nibha en Tartak. De mensen van Sefarvaïm verbrandden hun zonen met vuur voor Adrammelech en Anammelech, de goden van Sefarvaïm.

³² *Daarnaast* vreesden zij de HEERE, en *stelden voor zichzelf uit hun geledingen^k priesters aan voor de *offerhoogten*, die voor hen *dienst* deden in de huizen op de *offerhoogten*.

* Lev. 18:3

* 1 Kon. 12:16, 17, 26

^j 17:29 **ieder volk** - Letterlijk: volk volk; zie ook vers 29b.

* 1 Kon. 12:31

^k 17:32 **uit hun geledingen** - Letterlijk: van hun einden.

³³ *Zij vreesden de HEERE maar dienden *ook* hun goden, overeenkomstig de handelwijze van de volken waaruit men hen weggevoerd had.

³⁴ Tot op deze dag toe doen zij overeenkomstig de vroegere handelwijze. Zij vrezden de HEERE niet en zij handelen niet naar hun verordeningen, naar hun bepalingen, naar de wet en naar het gebod dat de HEERE geboden heeft aan de kinderen van Jakob, die *Hij de naam Israël gaf.

³⁵ Toch had de HEERE een verbond met hen gesloten en hun geboden: *U mag geen andere goden vereren, u niet voor hen neerbuigen, hen niet dienen en niet aan hen offeren.

³⁶ Maar de HEERE, Die u met grote kracht en met een uitgestrekte arm uit het land Egypte geleid heeft – Hem moet u vrezden, voor Hem moet u zich buigen en aan Hem moet u offeren.

³⁷ De verordeningen, de bepalingen, de wet en de geboden, die Hij u voorgeschreven heeft, moet u alle dagen nauwlettend in acht nemen; u mag geen andere goden vereren.

³⁸ Het verbond dat Ik met u gesloten heb, mag u niet vergeten; u mag andere goden niet vereren.

³⁹ Voorwaar, de HEERE, uw God, moet u vrezden; dan zal Híj u redden uit de hand van al uw vijanden.

⁴⁰ Maar zij luisterden niet, en deden overeenkomstig hun vroegere handelwijze.

⁴¹ Deze volken vreesden de HEERE én zij dienden hun afgodsbeelden. Ook hun kinderen en hun kleinkinderen doen zoals hun vaders gedaan hebben, tot op deze dag.

18

Hizkia koning van Juda

¹ Het gebeurde nu in het derde jaar van Hosea, de zoon van Ela, de koning van Israël, *dat Hizkia koning werd, de zoon van Achaz, koning van Juda.

² Hij was vijfentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde negenentwintig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Abi, een dochter van Zacharia.

³ Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader David gedaan had.

⁴ Hij *nam de *offerhoogten* weg, sloeg de gewijde stenen in stukken en hakte de gewijde palen om. Hij verbrijzelde ook de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de Israëlieten er tot die tijd^l toe reukoffers aan gebracht hadden; men noemde hem Nehustan.

⁵ Hij vertrouwde op de HEERE, de God van Israël, zodat er na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, en *ook niet onder hen* die er vóór hem geweest waren.

*Zef. 1:5

*Gen. 32:28; 35:10; 1 Kon. 18:31

*Richt. 6:10

*2 Kron. 28:27; 29:1

*2 Kron. 31:1

^l18:4 **die tijd** - Letterlijk: die dagen.

⁶ Want hij hield zich vast aan de HEERE; hij week er niet van af Hem na te volgen, en hij nam Zijn geboden in acht, die de HEERE Mozes geboden had.

⁷ De HEERE was met hem. Overal waarheen hij uittrok, handelde hij verstandig. Bovendien kwam hij in opstand tegen de koning van Assyrië en diende hem niet *meer*.

⁸ Hij was het die * de Filistijnen versloeg, tot Gaza toe, en de bijbehorende gebieden *veroverde*, van de wachttorens af tot de versterkte steden toe.

⁹ Het * gebeurde nu in het vierde jaar van koning Hizkia – dat is het zevende jaar van Hosea, de zoon van Ela, de koning van Israël – dat Salmaneser, de koning van Assyrië, optrok tegen Samaria en het belegerde.

¹⁰ Zij namen het * na verloop van drie jaar in, in het zesde jaar van Hizkia. Het was het negende jaar van Hosea, de koning van Israël, toen Samaria ingenomen werd.

¹¹ De koning van Assyrië voerde Israël weg naar Assyrië en bracht hen onder in Halah en in Habor, bij de rivier Gozan en in de steden van Medië,

¹² omdat zij de stem van de HEERE, hun God, niet gehoorzaam waren geweest, maar Zijn verbond hadden overtreden. Zij hadden niet geluisterd naar alles wat Mozes, de dienaar van de HEERE, geboden had, en hadden dat niet gedaan.

Sanherib bedreigt Jeruzalem

¹³ * In het veertiende jaar van koning Hizkia trok Sanherib, de koning van Assyrië, op tegen alle versterkte steden van Juda en nam ze in.

¹⁴ Toen stuurde Hizkia, de koning van Juda, *deze boodschap* naar de koning van Assyrië, naar Lachis: Ik heb gezondigd, keer van mij af; wat u mij zult opleggen, zal ik dragen. Toen legde de koning van Assyrië Hizkia, de koning van Juda, driehonderd talent zilver en dertig talent goud op.

¹⁵ Hizkia gaf al het zilver dat in het huis van de HEERE gevonden werd, en in de schatkamers van het huis van de koning.

¹⁶ In die tijd sneed Hizkia *het goud* af van de deuren en de deurposten van de tempel van de HEERE. Hizkia, de koning van Juda, had die *met goud laten* overtrekken. Hij gaf dat *goud* aan de koning van Assyrië.

¹⁷ Maar de koning van Assyrië stuurde de opperbevelhebber,^m de bevelhebber van de hofhoudingⁿ en de commandant^o van Lachis naar Jeruzalem, naar koning Hizkia, met een sterke legermacht. Zij trokken op en kwamen naar Jeruzalem. Nadat zij opgetrokken en *daar* aangekomen waren, stelden zij zich op bij de waterloop van de bovenvijver, op de hoofdweg naar het Blekersveld.

¹⁸ Toen zij om de koning riepen, ging Eljakim, de zoon van Hilkia, het hoofd van de hofhouding, *de stad* uit naar hen toe, met Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.

¹⁹ Daarop zei de commandant tegen hen: Zeg toch tegen Hizkia: Dit zegt de grote

* Jes. 14:30

* 2 Kon. 17:3

* 2 Kon. 17:6

* 2 Kron. 32:1; Jes. 36:1

^m **18:17 de opperbevelhebber** - Hebreeuws: tartan.

ⁿ **18:17 de bevelhebber van de hofhouding** - Hebreeuws: rab-saris.

^o **18:17 de commandant** - Hebreeuws: rab-sake; zie ook vers 19, 26, 27, 28 en 37.

koning, de koning van Assyrië: Wat is dit voor vertrouwen dat u koestert?

²⁰ U zegt (maar het is lippentaal): Er is beraad en *gevechtskracht* voor de oorlog. Op wie stelt u nu uw vertrouwen, dat u tegen mij in opstand komt?

²¹ Nu, zie, u vertrouwt voor uzelf op die ^{*}geknakte rietstaf, op Egypte. Maar als iemand daarop steunt, dringt hij in zijn hand en doorboort die. Zo is de farao, de koning van Egypte, voor allen die op hem vertrouwen.

²² En als u tegen mij zegt: Wij vertrouwen op de HEERE, onze God – is Hij het niet van Wie Hizkia de *offerhoogten* en altaren verwijderd heeft? En heeft *Hizkia* niet tegen Juda en tegen Jeruzalem gezegd: Voor dit altaar in Jeruzalem moet u zich neerbuigen?

²³ Welnu, ga toch een weddenschap aan met mijn heer, de koning van Assyrië: ik geef u tweeduizend paarden, als u van uw kant daarvoor de ruiters kunt leveren!

²⁴ En hoe zou u *ooit* een aanval^p kunnen keren van een enkele landvoogd van de geringste dienaren van mijn heer? U vertrouwt voor uzelf echter op Egypte vanwege *zijn* strijdwagens en vanwege *zijn* ruiters.

²⁵ Nu *dan*, ben ik buiten *de wil* van de HEERE tegen deze plaats opgetrokken om die te gronde te richten? De HEERE heeft tegen mij gezegd: Trek op tegen dit land en richt het te gronde!

²⁶ Toen zeiden Eljakim, de zoon van Hilkia, Sebna en Joah tegen de commandant: Spreek toch Aramees tegen uw dienaren, want dat verstaan wij. Spreek met ons geen Judees ten aanhoren van het volk dat op de *stadsmuur* is.

²⁷ Maar de commandant zei tegen hen: Heeft mijn heer mij *alleen* naar uw héér en naar ú gestuurd om deze woorden te spreken? Is het *ook* niet naar de mannen die *daar* op de muur zitten, *om hun te zeggen* dat zij met u hun *eigen* uitwerpselen zullen eten en hun *eigen* urine^q drinken?

²⁸ En de commandant stelde zich op, riep met luide stem in het Judees, en hij sprak en zei: Luister naar de woorden van de grote koning, de koning van Assyrië!

²⁹ Dit zegt de koning: Laat Hizkia u niet bedriegen, want hij zal u niet uit zijn hand kunnen redden.

³⁰ Laat Hizkia u ook niet doen vertrouwen op de HEERE door te zeggen: De HEERE zal ons zeker redden, en deze stad zal niet gegeven worden in de hand van de koning van Assyrië.

³¹ Luister niet naar Hizkia, want dit zegt de koning van Assyrië: Geef u aan mij over,^r kom *de stad* uit, naar mij toe. Dan mag ieder eten van zijn *eigen* wijnstok en ieder van zijn *eigen* vijgenboom, en ieder water drinken uit zijn *eigen* put,

³² totdat ik kom en u meevoer naar een land als uw *eigen* land, een land van koren en nieuwe wijn, een land van brood en wijngaarden, een land van olijven, van olie en van honing. Dan zult u leven en niet sterven. Luister niet naar Hizkia, want hij misleidt u door te zeggen: De HEERE zal ons redden.

³³ Hebben de goden van de volken ieder zijn *eigen* land ooit gered uit de hand van de koning van Assyrië?

³⁴ Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaïm, Hena en Ivva? Hebben zij Samaria soms uit mijn hand gered?

*Jes. 36:6; Ezech. 29:6,7

^p18:24 **een aanval** - Letterlijk: het gezicht.

^q18:27 **hun eigen urine** - Letterlijk: hun water.

^r18:31 **Geef u aan mij over** - Letterlijk: maak met mij een zegen.

³⁵ Wie onder al de goden van de landen zijn er die hun land uit mijn hand gered hebben? Zou de HEERE dan wél Jeruzalem uit mijn hand redden?

³⁶ Maar het volk zweeg en antwoordde hem met geen woord, want het gebod van de koning was dit: U mag hem niet antwoorden.

³⁷ Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, het hoofd van de hofhouding, met Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, in gescheurde kleren naar Hizkia toe. Zij vertelden hem de woorden van de commandant.

19

Hizkia bidt en wordt verhoord

¹ Zodra koning Hizkia dat hoorde, ^{*}gebeurde het dat hij zijn kleren scheurde, zich in een rouwgewaad hulde en het huis van de HEERE binnenging.

² Verder stuurde hij Eljakim, het hoofd van de hofhouding, Sebna, de schrijver, en de oudsten van de priesters, gehuld in rouwgewaden, naar Jesaja, de profeet, ^{*}de zoon van Amoz.

³ Zij zeiden tegen hem: Dit zegt Hizkia: Deze dag is een dag van benauwdheid, bestraffing en belediging; ja, de kinderen staan op het punt geboren te worden, maar er is geen kracht om te baren.

⁴ Misschien zal de HEERE, uw God, al de woorden horen van de commandant,^s die zijn heer, de koning van Assyrië, gestuurd heeft om de levende God te honen, en zal Hij hem bestraffen om de woorden die de HEERE, uw God, gehoord heeft. Wilt u dan een gebed opzenden voor het overblijfsel dat er *nog* te vinden is?

⁵ Toen kwamen de dienaren van koning Hizkia bij Jesaja.

Profetie van Jesaja en tijdelijke terugtocht van de Assyrische commandant

⁶ En Jesaja zei tegen hen: Dit moet u tegen uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Wees niet bevreesd voor de woorden die u gehoord hebt, *de woorden* waarmee de dienaren van de koning van Assyrië Mij gelasterd hebben.

⁷ Zie, Ik geef een geest in hem, dat hij een gerucht zal horen en zal terugkeren naar zijn land. Dan zal Ik hem in zijn land door het zwaard neervellen.

⁸ Toen keerde de commandant terug en trof de koning van Assyrië aan, in strijd gewikkeld met Libna. Hij had namelijk gehoord dat hij uit Lachis was vertrokken.

⁹ Toen *Sanherib* over Tirhaka, de koning van Cusj, hoorde zeggen: Zie, hij is uitgetrokken om tegen u te strijden, stuurde hij opnieuw gezanten naar Hizkia om te zeggen:

¹⁰ Dit moet u tegen Hizkia, de koning van Juda, zeggen: Laat uw God, op Wie u vertrouwt, u niet bedriegen door te zeggen: Jeruzalem zal niet in de hand van de koning van Assyrië gegeven worden.

¹¹ Zie, u hebt zelf gehoord wat de koningen van Assyrië met al de landen hebben gedaan door ze met de ban te slaan. En zou *ú dan* gered worden?

¹² Hebben de goden van de volken die mijn vadersen te gronde gericht hebben, hen gered: Gozan, Haran, Rezef, en de zonen van Eden die in Telassar waren?

^{*}Jes. 37:1

^{*}Jes. 1:1

^s19:4 **de commandant** - Hebreeuws: rab-sake; zie ook vers 8.

¹³ Waar is de koning van Hamath, de koning van Arpad, de koning van de stad Sefarvaïm, van Hena en van Ivva?

Gebed van Hizkia

¹⁴ Toen Hizkia de brieven uit de hand van de gezanten had ontvangen en die had gelezen, ging hij naar het huis van de HEERE. Vervolgens spreidde Hizkia die *brieven* uit voor het aangezicht van de HEERE,

¹⁵ en Hizkia bad voor het aangezicht van de HEERE en zei: HEERE, God van Israël, Die tussen de cherubs troont, U bent het, U alleen bent de God van alle koninkrijken van de aarde, U hebt de hemel en de aarde gemaakt.

¹⁶ Neig, HEERE, Uw oor en luister; open, HEERE, Uw ogen, en zie. Hoor de woorden van Sanherib, die hij gestuurd heeft om de levende God te honen.

¹⁷ Het is waar, HEERE, de koningen van Assyrië hebben die heidenvolken en hun land verwoest,

¹⁸ en hun goden hebben zij prijsgegeven aan het vuur. Het waren immers geen goden, maar het was het werk van mensenhanden, hout en steen. Daarom hebben zij die vernield.

¹⁹ Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit zijn hand. Dan zullen alle koninkrijken van de aarde weten dat U, HEERE, alleen God bent.

Tweede profetie van Jesaja

²⁰ Toen stuurde Jesaja, de zoon van Amoz, *deze boodschap* naar Hizkia: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Wat u tot Mij gebeden hebt met betrekking tot Sanherib, de koning van Assyrië, heb Ik gehoord.

²¹ Dit is het woord dat de HEERE over hem gesproken heeft:

De maagd, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u,
de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u.

²² Wie hebt u gehoond en gelasterd?

Tegen Wie hebt u de stem verheven,
en uw ogen hoogmoedig opgeheven?

Tegen de Heilige van Israël!

²³ Door uw gezanten hebt u de Heere gehoond
en gezegd: Met mijn talrijke strijdwegens
heb ik de hoge bergen bestegen,
de flanken van de Libanon.

Ik hak zijn hoge ceders, zijn uitgelezen cipressen om.

Ik kom tot in zijn nachtkwartier, *tot in* zijn weelderig groeiend woud.

²⁴ Ik heb gegraven en van onbekende wateren gedronken;
ik heb met mijn voetzolen alle rivieren van de belegerde plaatsen^t
drooggelegd.

²⁵ Hebt u dan niet gehoord dat Ik, *de Heere*, dit lang tevoren gedaan heb,
en dat Ik dit van de dagen van weleer heb bewerkstelligd?

Nu heb Ik het doen komen:

u bent er om de versterkte steden tot puinhopen te verwoesten.

²⁶ Daarom waren hun inwoners machteloos,

^t19:24 **de belegerde plaatsen** - Of: Egypte.

waren zij met schrik en schaamte vervuld,
werden zij *als* gras op het veld
of groene grasscheutjes,
als gras op de daken, of koren
verzengd eer het overeind staat.

²⁷ Maar uw zitten,
uw uitgaan, uw *thuiskomen* ken Ik,
en uw tekeergaan tegen Mij.

²⁸ Omdat u tegen Mij tekeer bent gegaan,
en uw hoogmoed is opgeklimmen *tot* in Mijn oren –
zal Ik Mijn haak in uw neus slaan
en Mijn bit tussen uw lippen,
en Ik zal u doen terugkeren
langs de weg waarover u bent gekomen.

²⁹ En dit zal voor u het teken zijn:
men zal dit jaar eten wat vanzelf gegroeid is,
in het tweede jaar wat daarvan weer opkomt;
in het derde jaar moet u zaaien en maaien,
en wijngaarden planten: dan zult u hun vruchten eten,

³⁰ want opnieuw zal wat ontkomen, wat overgebleven is van het huis van Juda,
wortel schieten naar beneden toe en vrucht dragen de hoogte in,

³¹ want van Jeruzalem zal uitgaan wat overgebleven is,
en wat ontkomen is, van de berg Sion.

De najver van de HEERE van de legermachten zal dit doen.

³² Daarom, zo zegt de HEERE over de koning van Assyrië:

Hij zal deze stad niet binnenkomen,
daar geen pijl in schieten,
haar met geen schild tegemoetkomen,
en tegen haar geen belegeringsdam opwerpen.

³³ Langs de weg waarover hij gekomen is, zal hij terugkeren, maar deze stad zal hij niet binnenkomen, spreekt de HEERE.

³⁴ Want *Ik zal deze stad beschermen door haar te verlossen, omwille van Mijzelf en omwille van David, Mijn dienaar.

Bevrijding van Jeruzalem

³⁵ *Het gebeurde in diezelfde nacht dat de engel van de HEERE *ten strijde* trok en in het leger van Assyrië honderdvijfentachtigduizend *man* neersloeg. Toen men de *volgende* morgen vroeg opstond, zie, het waren allemaal dode lichamen.

³⁶ Daarop brak Sanherib, de koning van Assyrië, op. Hij trok weg en keerde *naar zijn land* terug; en hij bleef in Ninevé.

³⁷ Het gebeurde nu, toen hij zich in het huis van Nisroch, zijn god, neerboog, *dat

*2 Kon. 20:6

*Jes. 37:36

*2 Kron. 32:21; Jes. 37:38

Adrammelech en Sarezzer, zijn zonen, hem met het zwaard doodden. Zij ontkwamen naar het land Ararat, en Esar-Haddon, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

20

Ziekte en genezing van Hizkia

¹ In die dagen ^{*} werd Hizkia ziek, tot stervens toe. Toen kwam de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, bij hem en zei tegen hem: Zo zegt de HEERE: Regel *de zaken* van uw huis, want u zult sterven en niet leven.

² Daarop keerde hij zijn gezicht naar de muur en bad tot de HEERE:

³ Och HEERE, bedenk toch dat ik in trouw en met een volkomen hart voor Uw aangezicht gewandeld heb en gedaan heb wat goed is in Uw ogen. En Hizkia huilde erg.^u

⁴ Het gebeurde nu, toen Jesaja *nog* niet uit de middelste voorhof gegaan was, dat het woord van de HEERE tot hem kwam:

⁵ Keer terug en zeg tegen Hizkia, de vorst van Mijn volk: Dit zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien. Zie, Ik ga u gezond maken; op de derde dag zult u naar het huis van de HEERE gaan.

⁶ En Ik zal vijftien jaar aan uw *levensdagen* toevoegen, en zal u uit de hand van de koning van Assyrië redden, evenals deze stad; Ik zal deze stad beschermen omwille van Mij en omwille van Mijn dienaar David.

⁷ Daarna zei Jesaja: Neem een klomp vijgen. Zij namen die en legden die op de zweer; en hij werd genezen.

⁸ Hizkia nu had tegen Jesaja gezegd: Wat is het teken dat de HEERE mij gezond zal maken en dat ik op de derde dag naar het huis van de HEERE zal gaan?

⁹ Jesaja zei: Dit zal voor u een teken van de HEERE zijn dat de HEERE het woord dat Hij gesproken heeft, doen zal: Moet de schaduw tien treden verdergaan of tien treden teruggaan?

¹⁰ Toen zei Hizkia: Het is voor de schaduw gemakkelijk om tien treden verder te gaan. Nee, laat de schaduw tien treden teruggaan.

¹¹ En Jesaja, de profeet, riep de HEERE aan; en Hij deed de schaduw tien treden teruggaan van de treden die zij op de treden van Achaz' *zonnewijzer* naar beneden was gegaan.

Het gezantschap uit Babel

¹² In die tijd stuurde Berodach-Baladan, de zoon van Baladan, de koning van Babel, *gezanten met* brieven en een geschenk naar Hizkia, want hij had gehoord dat Hizkia ziek geweest was.

¹³ Hizkia luisterde naar hen en liet hun zijn hele schathuis zien: het zilver, het goud, de specerijen, de kostbare olie, zijn wapenhuis en alles wat in zijn schatkamers te vinden was. Er was niets in zijn huis en in heel zijn koninkrijk dat Hizkia hun niet liet zien.

¹⁴ Toen kwam de profeet Jesaja bij koning Hizkia. Hij zei tegen hem: Wat hebben die mannen gezegd en waarvandaan zijn zij naar u toe gekomen? Hizkia zei: Zij zijn uit een ver land gekomen, uit Babel.

^{*}2 Kron. 32:24; Jes. 38:1

^u20:3 **huilde erg** - Letterlijk: huilde een groot gehuil.

¹⁵ Hij zei: Wat hebben zij in uw huis gezien? Hizkia zei: Zij hebben alles gezien wat er in mijn huis is. Er is niets in mijn schatkamers dat ik hun niet heb laten zien.

¹⁶ Toen zei Jesaja tegen Hizkia: Hoor het woord van de HEERE.

¹⁷ Zie, er komen dagen dat alles wat er in uw huis is en wat uw vaders tot op deze dag hebben opgeslagen, naar Babel zal worden weggevoerd. Er zal niets overblijven, zegt de HEERE.

¹⁸ *Bovendien* zullen zij *een aantal* van uw zonen meenemen, die uit u zullen voortkomen, die u verwekken zult; zij zullen hovelingen worden in het paleis van de koning van Babel.

¹⁹ Hizkia zei tegen Jesaja: Het woord van de HEERE dat u gesproken hebt, is goed. Hij zei ook: Is het niet zo, dat er dan duurzame vrede^v in mijn dagen zal zijn?

²⁰ Het overige nu van de geschiedenis van Hizkia, en al zijn macht, en hoe hij de vijver en de waterloop gemaakt heeft en water in de stad gebracht heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²¹ Hizkia ging te ruste bij zijn vaders, en zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

21

Manasse koning van Juda

¹ Manasse * was twaalf jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde vijfenvijftig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Hefziba.

² Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig de gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor *de ogen van* de Israëlieten verdreven had.

³ Hij herbouwde de *offerhoogten* * die Hizkia, zijn vader, vernield had; hij richtte altaren op voor de Baäl, maakte een gewijde paal * zoals Achab, de koning van Israël, gemaakt had, en *ook* boog hij zich neer voor heel het leger aan de hemel en diende het.

⁴ Verder * bouwde hij altaren in het huis van de HEERE, waarvan de HEERE gezegd had: *In Jeruzalem zal Ik Mijn Naam vestigen.

⁵ Verder bouwde hij altaren voor heel het leger aan de hemel in beide voorhoven van het huis van de HEERE.

⁶ Hij liet zijn zoon door het vuur gaan, duidde wolken en deed aan wichelarij. Ook stelde hij dodenbezweerders en waarzeggers aan. Hij deed zeer veel kwaad in de ogen van de HEERE, om *Hem* tot toorn te verwekken.

⁷ Hij zette ook een beeld van Asjera dat hij gemaakt had, in het huis waarvan de HEERE gezegd had tegen David en zijn zoon Salomo: *In dit huis en in Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israël verkoren heb, zal Ik voor eeuwig Mijn Naam

^v20:19 **duurzame vrede** - Letterlijk: vrede en trouw.

*2 Kron. 33:1

*2 Kon. 18:4

*1 Kon. 16:31, 32, 33

*Jer. 32:34

*Deut. 12:5, 11; 2 Sam. 7:13; 1 Kon. 8:29; 9:3; 2 Kron. 7:12; Ps. 132:13, 14; Jer. 32:34

*2 Sam. 7:10; 1 Kon. 8:16, 29; 9:3; 2 Kon. 23:27

vestigen.

⁸ Ik zal de voet van Israël nooit meer doen wijken uit dit land, dat Ik hun vaders gegeven heb, alleen als zij nauwlettend doen overeenkomstig alles wat Ik hun geboden heb en overeenkomstig de hele wet die Mijn dienaar Mozes hun geboden heeft.

⁹ Maar zij luisterden niet, want Manasse deed hen dwalen, zodat zij erger deden dan de heidenvolken die de HEERE van voor *de ogen van* de Israëlieten weggevaagd had.

¹⁰ Toen sprak de HEERE door de dienst van Zijn dienaren, de profeten:

¹¹ Omdat ^{*}Manasse, de koning van Juda, deze gruweldaden gedaan heeft, erger dan al wat de Amorieten gedaan hebben, die er vóór hem geweest zijn, ja, ook Juda door zijn stinkgoden heeft doen zondigen –

¹² daarom, zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zie, Ik ga onheil over Jeruzalem en Juda brengen, zodat bij ieder die het hoort, zijn beide oren zullen tuiten.

¹³ Ik zal over Jeruzalem het meetlint van Samaria uitstrekken en het paslood van het huis van Achab. Ik zal Jeruzalem uitwissen zoals men een schotel uitwist: men wist hem uit en men keert hem ondersteboven.^w

¹⁴ Ik zal het overblijfsel van Mijn eigendom verlaten en hen in de hand van hun vijanden geven. Zij zullen tot plundering en tot buit worden voor al hun vijanden, ¹⁵ omdat zij gedaan hebben wat slecht was in Mijn ogen en Mij tot toorn verwekt hebben, vanaf de dag dat hun vaders uit Egypte gegaan zijn, tot op deze dag.

¹⁶ Bovendien vergoot Manasse heel veel onschuldig bloed, totdat hij Jeruzalem *daarmee* vervuld had, van het ene einde tot het andere einde,^x afgezien van zijn *andere* zonde, waarmee hij Juda deed zondigen, door te doen wat slecht was in de ogen van de HEERE.

¹⁷ Het overige nu van de geschiedenis van Manasse, alles wat hij gedaan heeft, en zijn zonde, die hij begaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

¹⁸ ^{*}Manasse ging te ruste bij zijn vaders en werd begraven in de tuin van zijn huis, in de tuin van Uzza, en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.

Amon koning van Juda

¹⁹ Amon was tweeëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Mesullemet, een dochter van Haruz, van Jotba.

²⁰ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, zoals zijn vader Manasse gedaan had.

²¹ Hij ging in al de wegen die zijn vader gegaan was, hij diende de stinkgoden die zijn vader gediend had, en boog zich voor die neer.

²² Hij verliet de HEERE, de God van zijn vaders, en ging niet in de weg van de HEERE.

²³ De dienaren van Amon spanden tegen hem samen en doodden de koning in zijn huis.

^{*}Jer. 15:4

^w21:13 **ondersteboven** - Letterlijk: op zijn gezicht.

^x21:16 **van ... einde** - Letterlijk: mond aan mond.

^{*}2 Kron. 33:20

²⁴ De bevolking van het land doodde echter allen die tegen koning Amon samengespannen hadden, en de bevolking van het land maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.

²⁵ Het overige nu van de geschiedenis van Amon, wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²⁶ Men begroef hem in zijn graf, in de tuin van Uzza, en *zijn zoon Josia werd koning in zijn plaats.

22

Josia koning van Juda

¹ Josia * was acht jaar oud toen hij koning werd, en regeerde eenendertig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jedida, een dochter van Adaja, van Bozkath.

² Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, en ging in heel de weg van zijn vader David en week niet af naar rechts of naar links.

³ Het gebeurde nu in het achttiende jaar van koning Josia, dat de koning de schrijver Safan, de zoon van Azalia, de zoon van Mesullam, naar het huis van de HEERE stuurde om te zeggen:

⁴ Ga naar de hogepriester Hilkia, en laat hem *a/* het geld gereedleggen dat in het huis van de HEERE gebracht is, dat de deurwachters bij het volk ingezameld hebben.

⁵ Laten zij het de uitvoerders van het werk in handen geven, die aangesteld zijn over het huis van de HEERE, zodat die het *weer* aan de uitvoerders van het werk kunnen geven die in het huis van de HEERE zijn, om de bouwvallige *gedeelten* van het huis te herstellen:

⁶ aan de timmerlieden, de bouwlieden en de metselaars, om hout en gehouwen stenen te kopen om het huis te herstellen.

⁷ Maar er hoeft door hen geen rekenschap te worden afgelegd van het geld dat hun in handen gegeven is, want zij handelen oprecht.

De vondst van het wetboek

⁸ Toen zei de hogepriester Hilkia tegen de schrijver Safan: Ik heb het wetboek in het huis van de HEERE gevonden. Hilkia gaf die *boekrol* aan Safan, en die las het.

⁹ Daarna kwam de schrijver Safan bij de koning en bracht de koning verslag uit. Hij zei: Uw dienaren hebben het geld dat in het huis gevonden is, ingezameld en in handen gegeven van de uitvoerders van het werk die aangesteld zijn over het huis van de HEERE.

¹⁰ Ook vertelde de schrijver Safan aan de koning: De priester Hilkia heeft mij een *boekrol* gegeven. En Safan las die de koning voor.

¹¹ Het gebeurde nu, toen de koning de woorden van het wetboek hoorde, dat hij zijn kleren scheurde.

¹² Toen gaf de koning *de volgende* opdracht aan de priester Hilkia, aan Ahikam, de zoon van Safan, Achbor, de zoon van Michaja, de schrijver Safan, en Asaja, de dienaar van de koning:

* Matt. 1:10

* 2 Kron. 34:1

¹³ Ga de HEERE raadplegen, voor mij, voor het volk en voor heel Juda, over de woorden van deze boekrol, die gevonden is. Want de grimmigheid van de HEERE, die tegen ons is ontstoken, is groot, omdat onze vaders niet geluisterd hebben naar de woorden van deze boekrol en niet gehandeld hebben overeenkomstig alles wat voor ons geschreven is.

¹⁴ Toen gingen de priester Hilkia, Ahikam, Achbor, Safan en Asaja naar de profetes Hulda, de vrouw van Sallum, de zoon van Tikva, de zoon van Harhas, de beheerder van de *priesterkleding* – zij woonde in Jeruzalem, in het nieuwe gedeelte^y – en zij spraken met haar.

¹⁵ Zij zei tegen hen: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zeg tegen de man die u naar Mij toe gestuurd heeft:

¹⁶ Zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga onheil over deze plaats brengen en over de inwoners ervan, *namelijk* al de woorden van de boekrol die de koning van Juda gelezen heeft,

¹⁷ omdat zij Mij verlaten en andere goden reukoffers gebracht hebben, zodat zij Mij tot toorn verwekt hebben met al het werk van hun handen. Daarom zal Mijn grimmigheid ontsteken tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.

¹⁸ Maar tegen de koning van Juda, die u gestuurd heeft om de HEERE te raadplegen, moet u dit tegen hem zeggen: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Wat betreft de woorden die u gehoord hebt –

¹⁹ omdat uw hart week geworden is en u zich voor het aangezicht van de HEERE vernederd hebt, toen u hoorde wat Ik tegen deze plaats en de inwoners ervan gesproken heb, dat ze tot een verwoesting en vervloeking zullen worden, en omdat u uw kleren gescheurd en voor Mijn aangezicht gehuild hebt – daarom heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.

²⁰ Daarom, zie, Ik ga u met uw vaders verenigen en u zult met vrede in uw graf bijgezet worden;^z uw ogen zullen al het onheil dat Ik over deze plaats ga brengen, niet zien. Daarop brachten zij de koning verslag uit.

23

De hervormingen van Josia

¹ Toen ^{*}stuurde de koning *boden* en al de oudsten van Juda en Jeruzalem verzamelden zich bij hem.

² De koning ging naar het huis van de HEERE, en met hem iedere man uit Juda en alle inwoners van Jeruzalem, de priesters, de profeten en heel het volk, van de kleinste tot de grootste. En hij las ten aanhoren van hen al de woorden van het boek van het verbond, ^{*}dat in het huis van de HEERE gevonden was.

³ De koning ging bij de pilaar staan en sloot een verbond voor het aangezicht van de HEERE, om de HEERE te volgen en Zijn geboden, Zijn getuigenissen en Zijn verordeningen met heel zijn hart en met heel zijn ziel in acht te nemen, door de woorden van dit verbond, die in deze boekrol beschreven zijn, te bevestigen. En het hele volk trad toe tot dit verbond.

^y22:14 **in het nieuwe gedeelte** - Letterlijk: in het tweede.

^z22:20 **bijgezet worden** - Letterlijk: verenigd worden.

^{*}2 Kron. 34:29

^{*}2 Kon. 22:8

⁴ Toen gaf de koning opdracht aan de hogepriester Hilkia, de priesters van de tweede orde en de deurwachters om alle voorwerpen die voor de Baäl, de Asjera en heel het leger aan de hemel gemaakt waren, uit de tempel van de HEERE naar buiten te brengen. Hij verbrandde dat *alles* buiten Jeruzalem, in de velden van de Kidron, en liet het stof ervan naar Bethel dragen.

⁵ Ook zette hij de afgodspriesters af die de koningen van Juda aangesteld hadden om op de offerhoogten, in de steden van Juda en rondom Jeruzalem reukoffers te brengen, evenals hen die aan de Baäl, de zon, de maan, de sterrenbeelden en heel het leger aan de hemel reukoffers brachten.

⁶ Ook bracht hij de Asjera uit het huis van de HEERE, naar de beek Kidron, buiten Jeruzalem, en verbrandde hem bij de beek Kidron. Hij verpulverde hem tot stof, en wierp het stof ervan over de begraafplaats van het gewone volk.

⁷ Ook brak hij de verblijven van de schandknappen af in het huis van de HEERE, waar de vrouwen gewaden voor de Asjera weefden.

⁸ Hij liet al de priesters uit de steden van Juda komen en verontreinigde de offerhoogten waarop die priesters reukoffers gebracht hadden, van Geba af tot Berseba toe. Verder brak hij de offerhoogten bij de poorten af, ook die *bij* de ingang van de poort van Jozua, de leider van de stad, aan de linkerhand *als men* de stadspoort binnenkomt.

⁹ De priesters van de offerhoogten offerden echter niet op het altaar van de HEERE in Jeruzalem, maar zij aten ongezuurde *broden* te midden van hun broeders.

¹⁰ Josia verontreinigde ook Tofet, dat in het dal Ben-Hinnom lag, opdat niemand zijn zoon of dochter voor de Molech door het vuur liet gaan.

¹¹ Hij haalde de paarden weg die de koningen van Juda aan de zon gewijd^a hadden, van de ingang van het huis van de HEERE tot de kamer van Nathan-Melech, de hoveling, die zich in de bijgebouwen bevonden; en de zonnewagens verbrandde hij met vuur.

¹² Ook de altaren die op het dak van het bovenvertrek van Achaz waren, die de koningen van Juda gemaakt hadden, en de altaren *die Manasse in de twee voorhoven van het huis van de HEERE gemaakt had, brak de koning af; hij voerde ze vandaar af en wierp het stof ervan in de beek Kidron.

¹³ Ook de offerhoogten die tegenover Jeruzalem lagen, die rechts van de berg van het verderf lagen, die Salomo, de koning van Israëel, voor Astarte, de afschuwelijke *afgod* van de Sidoniërs, en voor Kamos, de afschuwelijke *afgod* van Moab, en voor Milkom, de gruwel van de Ammonieten, gebouwd had, verontreinigde de koning.

¹⁴ Hij brak eveneens de *gewijde stenen in stukken en hakte de gewijde palen om, en vulde hun plaats op met mensenbeenderen.

¹⁵ En ook het *altaar dat in Bethel stond, *en* de offerhoogte die Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israëel deed zondigen, gemaakt had – ook dat altaar en die offerhoogte brak hij af; ja, hij verbrandde de offerhoogte, verpulverde die tot stof en verbrandde de gewijde paal.

¹⁶ Toen Josia zich omkeerde en de graven zag die daar op de berg waren, stuurde hij *boden* en liet de beenderen uit de graven halen. Vervolgens verbrandde hij ze op

^a 23:11 **gewijd** - Letterlijk: gegeven.

* 2 Kon. 21:5

* Ex. 23:24; 34:13; Num. 33:52; Deut. 7:5, 25; 12:3

* 1 Kon. 12:32, 33

dat altaar en verontreinigde dat, * overeenkomstig het woord van de HEERE dat de man Gods verkondigd had, die deze woorden verkondigde.

¹⁷ Verder zei hij: Wat is dat voor een grafteken dat ik zie? De mannen van de stad zeiden tegen hem: Het is het graf van de man Gods die uit Juda kwam, en deze dingen, die u met dit altaar van Bethel gedaan hebt, aangekondigd heeft.

¹⁸ Hij zei: Laat hem liggen, laat niemand zijn beenderen aanraken. Dus lieten zij zijn beenderen onaangeroerd, evenals de beenderen van de profeet die uit Samaria gekomen was.

¹⁹ Bovendien verwijderde Josia al de huizen van de *offerhoogten* * die in de steden van Samaria waren, die de koningen van Israël gemaakt hadden om de HEERE tot toorn te verwekken; hij deed er hetzelfde^b mee als hij in Bethel gedaan had.

²⁰ Al de priesters van de *offerhoogten* die daar waren, slachtte hij af op de altaren, en verbrandde er mensenbeenderen op. Daarna keerde hij terug naar Jeruzalem.

Josia viert het Pascha

²¹ De koning gebod het hele volk: *Houd voor de HEERE, uw God, het Pascha, *zoals in dit boek van het verbond beschreven staat.

²² Want zoals dit Pascha was er geen gehouden, vanaf de dagen van de richters, die aan Israël leiding gegeven hadden, en *ook* niet *in* al de dagen van de koningen van Israël of van de koningen van Juda.

²³ Maar in het achttiende jaar van koning Josia werd dit Pascha voor de HEERE in Jeruzalem gehouden.

²⁴ Ook *deed Josia de dodenbezweerders weg, de waarzeggers, de afgodsbeeldjes, de stinkgoden en alle afschuwelijke *afgoden* die in het land van Juda en in Jeruzalem gezien werden, om *zo* de woorden van de wet uit te voeren, die beschreven waren in het boek dat de priester Hilkia in het huis van de HEERE gevonden had.

²⁵ Vóór hem was er geen koning aan hem gelijk, die zich met heel zijn hart, heel zijn ziel en met heel zijn kracht tot de HEERE bekeerd had, overeenkomstig de hele wet van Mozes; en na hem stond zijns gelijke niet op.

²⁶ Toch keerde de HEERE Zich niet af van Zijn grote, brandende toorn, want Zijn toorn brandde tegen Juda, vanwege al *zijn* tergen, waarmee Manasse Hem tot toorn verwekt had.

²⁷ De HEERE zei: Ik zal ook Juda van Mijn aangezicht wegdoen, *zoals Ik Israël weggedaan heb. Ik zal deze stad Jeruzalem verwerpen, die Ik verkozen had, en het huis waarvan Ik gezegd had: Mijn Naam zal daar zijn.

²⁸ Het overige nu van de geschiedenis van Josia, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

²⁹ In zijn dagen trok farao Necho, de koning van Egypte, op naar de koning van Assyrië, naar de rivier de Eufraat. Koning Josia ging hem tegemoet; en *de farao*

* 1 Kon. 13:2

* 2 Kron. 34:6

^b 23:19 **hetzelfde** - Letterlijk: overeenkomstig al de werken.

* 2 Kron. 35:1

* Ex. 12:3; Deut. 16:2

* Lev. 19:31; 20:27; Deut. 18:11; Jes. 8:19

* 2 Kon. 17:18, 20; 24:3

doodde hem in Megiddo, toen hij hem gezien had.

³⁰ Zijn dienaren vervoerden hem – gestorven – uit Megiddo; zij brachten hem naar Jeruzalem en begroeven hem in zijn graf. *De bevolking van het land nam Joahaz, de zoon van Josia, zalfde hem en maakte hem koning in de plaats van zijn vader.

Joahaz koning van Juda

³¹ Joahaz was drieëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Hamutal, de dochter van Jeremia, uit Libna.

³² Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vaders gedaan hadden.

³³ Farao Necho zette hem in Ribla gevangen, in het land van Hamath, zodat hij niet in Jeruzalem kon regeren, en hij legde het land een boete op van honderd talent zilver en een talent goud.

³⁴ Bovendien maakte faraο Necho Eljakim, de zoon van Josia, koning in de plaats van zijn vader Josia en veranderde zijn naam in *Jojakim. Joahaz nam hij echter mee, en toen die in Egypte aankwam, stierf hij daar.

Jojakim koning van Juda

³⁵ Jojakim droeg het zilver en het goud aan de faraο af. Om dat geld volgens het bevel van de faraο af te kunnen dragen, legde hij het land belasting op. Hij eiste van ieder van de bevolking van het land zilver en goud overeenkomstig zijn schatplicht,^c om dat aan faraο Necho af te dragen.

³⁶ Jojakim was vijfentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde elf jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Zebudda, een dochter van Pedaja, uit Ruma.

³⁷ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vaders gedaan hadden.

24

¹ In *zijn dagen trok Nebukadnezar, de koning van Babel, op; en Jojakim werd *gedurende* drie jaar zijn dienaar. Daarna kwam hij opnieuw tegen hem in opstand.

² Toen zond de HEERE de benden van de Chaldeeën tegen hem, de benden van Syrië, de benden van Moab en de benden van de Ammonieten. Hij zond hen tegen Juda om het te gronde te richten, *overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij gesproken had door de dienst van Zijn dienaren, de profeten.

³ Ja, naar het bevel van de HEERE gebeurde dit in Juda, om hen van voor Zijn aangezicht weg te doen vanwege de zonden van Manasse, vanwege alles wat hij gedaan had,

⁴ en ook *vanwege* het onschuldig bloed dat hij vergoten had – hij had Jeruzalem met onschuldig bloed gevuld. Daarom wilde de HEERE geen vergeving schenken.

⁵ Het overige nu van de geschiedenis van Jojakim, en alles wat hij gedaan heeft, is

*2 Kron. 36:1;

*Matt. 1:11

^c23:35 **zijn schatplicht** - Letterlijk: zijn waarde.

*2 Kron. 36:6

*2 Kon. 20:17; 23:27

dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda?

⁶ Jojakim ging te ruste bij zijn vaderen, en zijn zoon Jojachin werd koning in zijn plaats.

⁷ De koning van Egypte trok voortaan niet meer uit zijn land, want de koning van Babel had alles ingenomen wat de koning van Egypte toebehoord had, vanaf de Beek van Egypte tot aan de rivier de Eufraat.

Jojachin koning van Juda

⁸ Jojachin was achttien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Nehusta, een dochter van Elnathan, uit Jeruzalem.

⁹ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader gedaan had.

¹⁰ In ^{*}die tijd trokken de dienaren van Nebukadnezar, de koning van Babel, naar Jeruzalem, en de stad werd belegerd.

¹¹ Nebukadnezar, de koning van Babel, kwam *zelf* naar de stad, toen zijn dienaren die belegerden.

¹² Toen ging Jojachin, de koning van Juda, *de stad* uit naar de koning van Babel, hij, zijn moeder, zijn dienaren, zijn vorsten en zijn hovelingen. De koning van Babel nam hem *gevangen* in het achtste jaar van zijn regering.

¹³ ^{*}En hij voerde vandaar alle schatten van het huis van de HEERE weg, en *ook* de schatten van het huis van de koning. Hij haalde alle gouden voorwerpen weg, die Salomo, de koning van Israëel, in de tempel van de HEERE gemaakt had, zoals de HEERE gesproken had.

¹⁴ Hij voerde heel Jeruzalem in ballingschap: al de vorsten, alle strijdbare helden, tienduizend gevangenen, en alle ambachtslieden en smeden. Niemand werd overgelaten behalve de arme bevolking van het land.

¹⁵ ^{*}Hij voerde Jojachin weg naar Babel. Ook de moeder van de koning, de vrouwen van de koning, zijn hovelingen en de heersers van het land voerde hij in ballingschap uit Jeruzalem naar Babel.

¹⁶ Ook ^{*}alle strijdbare mannen, zeventuizend *in aantal*, en de ambachtslieden en smeden, duizend *in aantal*, en alle helden die geoefend waren in de strijd. De koning van Babel voerde hen in ballingschap, naar Babel.

¹⁷ En de ^{*}koning van Babel maakte Mattanja, de oom van *Jojachin*, koning in zijn plaats en veranderde zijn naam in Zedekia.

Zedekia koning van Juda

¹⁸ Zedekia was eenentwintig jaar oud, toen hij koning werd. Elf jaar regeerde hij in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Hamutal, een dochter van Jeremia, uit Libna.

¹⁹ Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat Jojakim gedaan had.

^{*}Dan. 1:1

^{*}2 Kron. 20:17; Jes. 39:6

^{*}2 Kron. 36:10; Esth. 2:6

^{*}Jer. 52:28

^{*}Jer. 37:1; 52:1

²⁰ Want het gebeurde, vanwege de toorn van de HEERE tegen Jeruzalem en tegen Juda, dat Hij hen verwierp van voor Zijn aangezicht. En Zedekia kwam in opstand tegen de koning van Babel.

25

Nebukadnezar verwoest Jeruzalem

¹ Het *gebeurde in het negende jaar van zijn regering, in de tiende maand, op de tiende van de maand, dat Nebukadnezar, de koning van Babel, naar Jeruzalem kwam, hij en heel zijn leger. Zij belegerden *de stad* en bouwden er rondom schansen tegenaan.

² Zo werd de stad belegerd, tot het elfde jaar van koning Zedekia.

³ Op de negende van de *vierde* maand, *toen de hongersnood in de stad zo sterk geworden was dat de bevolking van het land geen brood *meer* had,

⁴ werd de stad opengebroken. Alle strijdbare mannen *vluchtten en trokken 's* nachts *de stad uit* via de poort tussen de twee muren, die zich bij de tuin van de koning bevond, terwijl de Chaldeeën rondom voor de stad lagen. En *de koning* ging in de richting van de Vlakte.

⁵ Maar het leger van de Chaldeeën achtervolgde de koning en zij haalden hem in op de vlakten van Jericho. Heel zijn leger werd van hem *gescheiden* en verspreid.

⁶ Toen grepen zij de koning en brachten hem naar de koning van Babel, naar Ribla. En zij spraken het vonnis over hem uit.

⁷ Zij slachtten de zonen van Zedekia voor diens ogen af. Verder maakte men de ogen van Zedekia blind en bond men hem met twee bronzen ketenen en bracht hem naar Babel.

⁸ Daarna, in de vijfde maand, op de zevende van de maand – dit jaar was het negentiende *regeringsjaar* van Nebukadnezar, de koning van Babel – kwam Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, de dienaar van de koning van Babel, in Jeruzalem.

⁹ Hij verbrandde het huis van de HEERE, het huis van de koning, en alle huizen van Jeruzalem. Ja, alle huizen van de aanzienlijken verbrandde hij met vuur.

¹⁰ Het hele leger van de Chaldeeën dat de bevelhebber van de lijfwacht bij zich had, brak de muren rondom Jeruzalem af.

¹¹ De rest van het volk dat in de stad was overgebleven, de overlopers, die naar de koning van Babel waren overgelopen, en de rest van de menigte voerde Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, in ballingschap.

¹² Maar *enkelen* van de armsten van het land liet de bevelhebber van de lijfwacht als wijnbouwers en akkerbouwers achter.

¹³ En *de koperen pilaren, die in het huis van de HEERE waren, de onderstellen en de koperen zee die in het huis van de HEERE waren, braken de Chaldeeën stuk. Het koper daarvan voerden zij naar Babel.

¹⁴ Ook namen zij de potten, de scheppen, de messen, de offerschalen en alle koperen voorwerpen waarmee men de dienst deed, mee.

*2 Kron. 36:17 Jer. 32:2; 39:1; 52:4

*Jer. 52:6

*2 Kon. 20:17; Jer. 20:5; 27:19

¹⁵ De bevelhebber van de lijfwacht nam de vuurschalen en de sprengbekkens mee – *al* wat geheel van goud en geheel van zilver was.^d

¹⁶ De twee pilaren, de ene zee en de onderstellen, die Salomo voor het huis van de HEERE gemaakt had – het koper van al deze voorwerpen was niet te wegen.

¹⁷ *De hoogte van een pilaar was achttien el, en het kapiteel daarop was van koper. De hoogte van het kapiteel was drie el. Het vlechtwerk en de granaatappels rondom op het kapiteel waren helemaal van koper. De andere pilaar had eveneens een vlechtwerk.

¹⁸ Ook nam de bevelhebber van de lijfwacht Seraja, de hoofdpriester, Zefanja, de tweede priester, en de drie deurwachters mee.

¹⁹ En uit de stad nam hij een hoveling mee die over de strijdbare mannen aangesteld was, en vijf mannen uit degenen die het aangezicht van de koning *mochten* zien, die in de stad werden aangetroffen, met de schrijver van de bevelhebber van het leger, die ten behoeve van de oorlog de bevolking van het land inschreef, en zestig man uit de bevolking van het land, die in de stad aangetroffen werden.

²⁰ Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, nam hen mee en bracht hen bij de koning van Babel in Ribla.

²¹ De koning van Babel *liet* hen neerslaan en doden in Ribla, in het land van Hamath. Zo ging Juda uit zijn land in ballingschap.

Gedalia

²² *Maar over het volk dat in het land van Juda overgebleven was, dat Nebukadnezar, de koning van Babel, had laten overblijven – daarover stelde hij Gedalia aan, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan.

²³ *Toen nu al de legerbevelhebbers, zij en *hun* mannen, hoorden dat de koning van Babel Gedalia aangesteld had, kwamen zij naar Gedalia in Mizpa toe, namelijk Ismaël, de zoon van Nethanja, Johanan, de zoon van Kareah, Seraja, de zoon van Tanhumeth uit Netofa, en Jaäzanja, de zoon van *iemand* uit Maächa, zij en hun mannen.

²⁴ Gedalia zwoer hun en hun mannen, en zei tegen hen: Wees niet bevreesd voor de dienaren van de Chaldeeën. Blijf in het land en dien de koning van Babel, dan zal het u goed gaan.

²⁵ Het gebeurde echter in de zevende maand dat Ismaël, de zoon van Nethanja, de zoon van Elisama, *iemand* van koninklijken bloede, kwam, en tien mannen met hem. *Zij sloegen Gedalia neer, zodat hij stierf, evenals de Judeeërs en de Chaldeeën die bij hem in Mizpa waren.

²⁶ Toen maakte heel het volk zich gereed, van de kleinste tot de grootste, en de legeroversten, en zij gingen naar Egypte, want zij waren bevreesd voor de Chaldeeën.

Gratie voor Jojachin

^d25:15 **al wat ... was** - Letterlijk: dat wat van goud goud en dat wat van zilver zilver.

*1 Kon. 7:15; 2 Kron. 3:15; Jer. 52:21

*Jer. 40:5, 9

*Jer. 40:7

*Jer. 41:2

²⁷ Het gebeurde in het zevenendertigste jaar van de ballingschap van Jojachin, de koning van Juda, in de twaalfde maand, op de zevenentwintigste van de maand, dat Evil-Merodach, de koning van Babel, in het jaar dat hij koning werd, Jojachin, de koning van Juda, gratie verleende^e *en hem* uit de gevangenis *haalde*.

²⁸ Hij sprak vriendelijk met hem en stelde zijn zetel boven de zetel van de koningen die met hem in Babel waren.

²⁹ *Jojachin* legde zijn gevangenskleren af en gebruikte steeds de maaltijd bij hem,^f al de dagen van zijn leven.

³⁰ En wat betreft zijn levensonderhoud: een voortdurend levensonderhoud werd hem door de koning verstrekt, een dagelijkse hoeveelheid, al de dagen van zijn leven.

^e25:27 **gratie verleende** - Letterlijk: het hoofd verhief.

^f25:29 **gebruikte ... maaltijd** - Letterlijk: at steeds brood.